

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-basáboz petit sor egyszer 30 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 332

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Péntek, augusztus 9.

Mai számunk főbb közleményei:

A kormány választójogi terve.
Irtó harc az ifju-törökök ellen.
Brutális rendőr.
Az öngyilkos ulánus hadnagy.
Leányát eladó anya.
Csodadoktor egy aradi orvos házában.
Mentik a dopingoló tréner.
Kézrekerült nagystillű betörő.
Adósságok elől megszökött ügyvéd.
Nincs még vége Kovács Gyula bűnpörének.
Szamosi Elza férje elmebajos.
Bányászercsészéltenség százhusz halottal.
Felekezeti tanítók fizetésrendezése.
Zsaroló zuglaperszerkesztő.
Tarkaságok.

Rossz taktika.

Arad, augusztus 8.

Az obstrukció hősei, ha a közelgő királygyakorlatok alkalmával egy-egy hadtest élére kerülnének, — bizonyosan csufos vereséggel köszöntenek a lefuvás napjának alkonyát. Ha a talmi-háboruban, ahol nagy stratégiai ismeretekkel boldogulnak a próbahadvezérek, a koalíció zászlóvivői és trombitásai szerephez juthatnának, akkor egész Európának lenne oka mi fölött kacagni. Mert még a montenegrói kecske-hadsereg tábornokai se mondhatók olyan rossz taktikusoknak, mint a mi polgári hőseink. Még Montenegróban se syekulálnak úgy, mint a második magyar koalíció vezérei. Ők tudniillik nem a saját erejükben bízhatnak, nem a maguk tehetségére építenek, hanem az ellenfél vélt gyöngeségeire. Hónapok óta abban lelik gyönyörűségüket,

hogy szakadatlanul ezt hirdetik: „a munkapárt fölbomlik, mint oldott kéve széthull ez a párt, a tagok egymásután szökődnek ki a pártkörből!” És mi történik mégis? Az a megátalkodott „mungótábor” nem akar szétmállani, a koalíciós reménység nem akar megvalósulni. Nem fogyatkozik meg a munkapárt, hanem ellenkezőleg: egyre nő a száma azoknak, akik az üres fenyegetőzés politikája helyett a komoly munka és a maradandó alkotás elveit követik.

A szövetszertett pártok tehát rossz taktikával dolgoztak eddig. Nem tudjuk, okul-e majd az ellenzék eddig szerzett tapasztalatain, vagy pedig abban az irányban folytatja-e tovább harcát, amelyen reá csak újabb, fájdalmas csalódások várnak?

Nagyon hibás nyomon haladnának, ha a munkapárt kebelében felidézendő ellentételtől remélnék a maguk ügyének jobbrafordulását. Ha, mint egyik-másik ellenzéki fél megkísérti, az egymással teljes harmóniában működő vezérek meghasonlásától várnak az ellenzéki ügy sikerét. S ha még sikkkel, koholmányokkal s verejtékesen kiesselt szembeállításokkal próbálnának ellentéteket létesíteni. Az ily ellenzéki harcmodor csak folytatása lenne annak, amely eddig nem termelt a küzdőknek sikert, t. i. ismét csak a mások képzelt gyengeségébe vetné bizalmát, nem pedig a saját erejébe. Érthető ugyan, hogy vannak egyes politikusok, akik reménytelen hatalomvágyukban ily ábrándokra is adják magukat, — de komoly pártok hihetőleg nem ringatóznak efféle hiu reményekben. Látványuknak is kietlen a más párt-ajtók körül való

settenkedés, — de céltalan és eredménytelen is. A gyöngeség szomorú jele.

Ép úgy nagyon téves nyomon halad az ellenzék, ha a saját magába vetett bizalom helyett, más tényezők segítségére számítana. Csak a saját magával való komoly leszámolás, a saját erejének lelkiismeretes megbecsülése, a saját súlyának és jelentőségének az egyetemes nemzeti érdek szempontjából való tárgyilagos mérlegelése vezetheti helyes utra.

De amily fontos érdeke, mondhatnók lét-föltétele az ellenzéknek, hogy csak saját erejében bízzék, annyira fontos, hogy azt az erőt tul se becsülje. Mert csak újabb csalódásokra ébredne, ha diktatori önérzettel lépne fel. A politikai érettség a helyes önismeretben rejlik s csak az biztosíthat minden ügynek sikereket.

Ugyancsak kilátástalan helyzetbe sodródának az ellenzéki csoportok, ha nem politikai belátás, hanem olcsó hatáshajhászat, hiuság, vagy vak indulat vezetné őket. Azokkal az eszközökkel, a melyekkel a közelmult időkben próbálkoztak, hiába próbálkoznának a bekövetkezendő évadban. S hiába bizakodnának abban, hogy így „kellemetlenkednek” a munkapártnak és a kormánynak. Csak izetlenkedhetnek, de a saját céljaikat egy lépéssel sem mozdíthatják elő s a munkapárt győzelmét pedig csak fokozhatják.

Még sokat beszélhetnénk arról, hogy mit *nem* tenne meg helyes ellenzéki taktika, — de vajon a maga érdekének s a nemzeti közérdeknek felismerése még cselekvésre bírja majd az ellenzéket — ki

A trónkövetelő.

Irtá: Falk Richárd

A kerek világ legbájosabb városa: Kolozsvár. Van benne valami különös, ami az embert megkapja, fogvatartja és a szívébe ékeli ezt az egyszerűségében is hatalmas háztömekeget. A tévése a hegyek között, a Szamos mentén, már magában is igen eredeti. Aztán az a titokzatos jellegű fellegrvár, ahol a hegy oldalán úgy emelkedik egyik roskadozó kunyhó a másik felett, mintha szélesnyelűszádozó gyermek építtette volna kártyaházait. A vadgesztenyefás liget meg felidézi az ottjáróban az olimpusi herkek világát, a hegyes utcakövezés valamelyik stájer falu járda-utját juttatja eszünkbe. Azután azok a vén, becsületes vastagfalú házak, furcsa boltíves bejáratokkal, az ember szinte önkéntelenül is lekappa fővegét Erdély fénykorának megmaradt tanui előtt.

A girbe-görbe sikátorokon, széles utcákon jókedvű diákok kurjantják át az éjszakákat, akár csak a jénai cimborá-estélyek visszhangoznának a holdvilágos éjjelen. Mennyi ember, mennyi különböző faj, jellegű, nemzetiségű egyén adott egymásnak találkoztót ebben a kedves városkában. A tura örmény, a büszke „erdéli” mellett ott virítanak a számtalan fajú székelv leányok, szürmellényes legények, vadtekintetű oláhok, a haragos szászok és a többi másfélék; akár csak Párisban, olyan vegyes a nép. A vi-seletük költőies, izléses, ezerféle; itt a különböző varroztatások, ott a lapossujtás görbületeinek művésziessége kelti fel az érdeklő-

dést, s az ember hamar tisztában van vele: ezeket szeretni kell száz és ezer okból. Beatus ille, aki a festői, tavaszi reggeleken magába szivhatja a havasok felől kergetett illatos levegőt.

Talán sohasem tudnék kifogni a dicséretes, elragadtató, a lelkes kifejezésekből, mert életem egyik legboldogabb idejét ott töltöttem el. Ifjuságom édes emlékei a város falain belül rakódtak le szívembe, apró esetek, történetkéi raja színezte ki életem e mozgófényképét, amelyre oly jólesik visszagondolni.

Ott ismerkedtem meg Zalantayval. Tipusa az örökvidám, bohém kedélyű, erdélyi maradék-magnásnak. Pénze soha sem volt; császárkabátja egy fekete fényes öltözk, hozzá a fehér kamásli, lakkeipő, világos cilinder, monokli, ez volt mindene. Rövidre nyírott császárszakállát, szétfésült bajszát, kopaszodó fejének szétválasztott türtjeit szeretettel gondozta. Arcából szinte kikiváncsolt a nagy sas-orr, aminek két oldalán álmos szemek pislogtak soványos ábrázatában. Csontos, sovány gavallér, akire menten rámondják, hogy lovasnak született még akkor is, ha sohase ült lovon. Zalantai Zalantay András semmit sem élvezett az elődök-adta előnyökből. Már az apja is igen szegény ember volt és András sohasem látott nagyobb összeget a nyolcvan forintnyi havi fizetésnél, amit a vármegyei hivatala után kapott. Inkább nyomasztó sulyként nehezedett rá az előkelő származás, ennek révén kezdet fogtak vele a nagy urak, bejárt a kaszinóba, verekedett, szóval, azt a bizonyos látszatvilágot élte, amivel a sors a nagy-

származásu szegény utódokat megszokta verni. Néha pezsgőzött is, sokszor adós maradt, gyakran nem fizetett, de gavalléri mivoltához kétely nem férhetett.

Zalantay Bandi általában ilyen helyzetben, kiállhatatlan ember lett volna, ha nincsen meg az az aranyos kedélye, mely nem annyira a szellemességben, mint inkább a némileg korlátolt fejű, akasztófahumoró egyének derűs jókedvében nyilvánul. Könnyelmű a végtetekig, jószívű a nevetésségesséig, találekony a torzötlekben, ezzel egészíthetem ki Zalantay arcképét.

Megismerkedésünk után azonnal jóbarátok lettünk s alkalmam volt az erdélyi veszendő nemes-ség e jellegzetes alakját tanulmányozni. Különleges gondolkozási módjára vallott, hogy például sohasem udvarolt. Nőfele nem tudott a szívéhez közel férközni. A nőkerülésnek okát azzal magyarázta meg nekem, hogy nem akar „rangján alul” házasodni. Rangján alul, ő, aki sohasem tudott nagyobb rangot elérni a vívóklub titkárságánál. Ilyesfajta bogarai voltak neki bőven; de egy, ez aztán páratlan a maga nemében. Sohasem tartottam normális embernek, ez a bogara aztán teljesen meggyőzött erről.

Egy éjszaka egy kávéházban feketéztünk, egyedül ültünk a széles hodály sarokzugában. Egszerre csak a nyakamba borult s könyezni kezdett. Kérdőzködéseimre terjengős értekezésbe kezdett a veszendő nemességről és miután el-síratla a magyar lovagkört, áttért önmagára.

— Tudd meg fiam: én vagyok az utolsó Zalantay. Törvényes és igaz leszármazottja egyik

annak megmondhatója? Hibás ut mindig sok nyílik, — helyes rendszerint csak egy. Vajon annyi tévedése után most a sok közül a helyes utat találja-e majd az ellenzék? Ez az ut nyilvánvaló. Az jár rajta, a ki magát sem megalázva, sem értékén túl nem becsülve, csak a maga jelentősége arányában és csak a nemzeti közügy érdekében kíván érvényesülni.

A kormány választójogi terve.

— Hiteltülpés engedély nélkül. —

Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Budapest, augusztus 8.

Némethy Károly belügyi államtitkár debreceni nyilatkozata, melyben újra a szerinte immár kész választói reform felé tereli a figyelmet, nagy meglepedést keltett politikai körökben. Kivált a munkapárt néhány Budapesten időző előkelő tagja foglalkozott az államtitkár szavaival s olyan kedvezőnek tekintették a belőlük szóló perspektivákat, hogy megegyeztek abban, hogy a nyilatkozat föltétlenül nagy megnyugvást fog kelteni.

Más forrás szerint Lukács László Budapesten tartózkodása alatt napról-napra fenn volt a klubban, de arról soha nem tájékoztatta a képviselőket, hogy a választójogi javaslat készen van. Sőt többször odanyilatkozott, hogy vannak még nyitott kérdések, melyeknek végleges eldöntése újabb statisztikai adatcsoporthoz szükséges eredményektől függ.

Eme forrás szerint nem végleges még a kormány álláspontja a titkosság terjedelmének kérdésében. Lukács László most lényegesen tovább akar ugyan menni, mint két első javaslatában s körülbelül a választókerületek negyven százalékának megadja a titkos szavazást, de az erre alkalmas kvalifikáció dolgában vannak még eltérő javaslatok, amelyek közül választania kell. Viszont egészen elejtik az analfabéta-szavazatokat. A választók száma a tervezet szerint időni fogja a szövetkezett ellenzéki pártok követelését s közel kétfélmillió négyszáz-ezer lesz az emelkedés.

A munkapártban úgy tudják, hogy Lukács László és Tisza István gróf közt a választói reform dolgában teljes a megegyezés.

Bécsből jelentik: A Zeitschrift mai számában rámutat az 1912-ik évi közös bevételekre és kiadásokra vonatkozó kimutatásra, amelyet már elkészítettek a delegációk számára. E kimutatásból kitűnik, hogy a hiteltülpések a hadsereg rendes kiadásai közt az 1910-iki esztendőben hatvan négy és fél millió koronát tesznek, amiből harmincöt millió korona az élelmiszer árak emelkedése következtében megnövekedett ellátási költségekre, huszonkét és fél millió korona pedig tüzérségi technikai felszerelésekre esik. A lap azt a nézetet fejezi ki, hogy a tüzérségi anyagra való megrendelések megtörténtek, anélkül, hogy az erre szükséges összeget a delegációk megszavazták volna. A hiteltülpéseket az előre nem látott vámbevételi többletből kívánják fedezni, amely többlet hatvanhét millió koronára rugna.

Bácsalmásról jelentik: A központi választmány a képviselőválasztás hatánapjául augusztus 14-ét tűzte ki.

Irtó harc az ifju-törökök ellen.

Távíratok tudósítás.

Konstantinápoly, augusztus 8.

Teljes szigorúsággal és erélyel látott hozzá a török kormány, hogy Albániában rendet csináljon s mert az ifju-törökök az utjában vannak, a legkíméletlenebb eszközöktől sem riad vissza, hogy erejüket megtörje. Így elrendelte a kormány, hogy Dsavid bey ifju török vezért, aki Szalonikibe utazott, tartóztassák le. Ürügyül Dsavid beynek a kamara hétfői ülésében mondott beszédét használták fel, amely a kormány szerint forradalomra való lázítás volt. A Szalonikiben elrendelt ostromállapotot rendkívül szigorúan hajlják végre. Még az újságírók sem tudtak engedélyt szerezni arra, hogy éjféli után az utcára mehessenek. A minisztertanácsot az ostromállapot kihirdetésére az az információ vezette, amely szerint Dsavid bey és Talaat azon vannak, hogy a képviselők Szalonikiben mint kamara összeüljenek, vagy másfelé gyűlést tartsanak a kormány ellen. Ez a hír ugylátászik alapos, mert a komité már miniszteri névsort is tesz közzé.

Ma ezek a táviratok érkeztek:

Miniszteri tanácskozás.

Konstantinápoly. A kormány tegnap miniszteri tanácskozást tartott, amelyet később Kiamil basa palotájában folytattak. A miniszteri tanácskozáson a belügyminiszter fölvasta Ibrahim basának táviratát, amely szerint a fölkélek megígérték neki, hogy falvaikba visszatérnek.

Az ostromállapot.

Konstantinápoly. A minisztertanács határozata, hogy Szalonikiben az ostromállapotot kihirdette, hír szerint arra az információra vezethető vissza, mely szerint Dsavid bey és Talaat azon vannak, hogy a képviselők Szalonikiben, mint kamara összeüljenek, vagy pedig valamely más gyűlést akartak összehívni, amelyben a kormány ellen izgatnak. Tegnapelőtt éjjel Sztambul több negyedében uj-török proklamációt osztottak szét, de a rendőrség egyetlen egy példányt sem tudott birtokába keríteni. Az ostromállapotról szóló rendeletet a legszigorúbb módon kezelik. Még a hírlapírók sem tudtak engedelmet kapni, hogy éjféli után az utcára mehessenek.

A kormány intézkedései.

Páris. A Havas-ügynökség jelenti Konstantinápolyból: A kormány hír szerint elrendelte a Szalonikibe utazott Dsavid bey uj-török vezér le tartóztatását és pedig a kamara hétfői ülésén mondott beszéde miatt, melyet úgy tekintenek, mintha forradalomra szólított volna föl. Híre jár továbbá, hogy a kormány azt a negyvenkét tisztet, akik vasárnap a szabadságdombi tüntetésen részt vettek, hadbírószág elé állítja. A minisztertanács elhatározta, hogy a hivatalnokoknak határozottan megtiltja, hogy politikával foglalkozzanak és a klubokat látogassák. A minisztertanács elhatározta továbbá, hogy a tisztek előléptetése rangjuk szerint történjék.

Figyelmeztetés a tiszteknek.

Szaloniki. Az uj-török pártnak erőlködése, hogy régi hatalmát és befolyását a politikában és a hadseregben visszaszerezze, nagy nyugtalanságot okoz, noha azt hiszik, hogy a pártnak már nincs meg többé az a nagy ereje, hogy szándékait megvalósíthassa. A szaloniki hadtestparancsnok tegnap magához hívatta a tiszteket, hogy gondolkodásukat s az uj török párthoz való viszonyukat megtudja. A hadtestparancsnok megállapította, hogy csak kevés tiszt érez együtt az uj-

dicső emlékü fejedelmünknek. Velem halnak ki a Zalantayak. És látod, nekem jussom van Erdély trónjához. Kizárólagos jogom van hozzá! Követeltem ezt a trónt a magam, a családom számára, mert ez minket illet... és öklével nagyokat ütött a szürke márványasztalra.

Hiába magyaráztam neki, hogy már nincsen Erdély, nincs erdélyi trónus — ő csak a magáét hajtogatta. Elkecsere dühöngött:

— Látod, öregem, más országban még fizetést is kapnak a trónkövetelők, de nálunk nem akarnak elismerni, nem akarják visszaadni koronámat, országomat, — nemhogy kárpótlást nyújtának!

A szunyadásából felriadt, álmos pincér nem tudta ugyan miről van szó, de közbe éljenzt, amire a meghatott trónkövetelő a kapupénznek kiszemelt, utolsó hatosát odaadta neki. Csitogatni próbáltam, annál jobban nekitüzesedett.

— De megfizetek a kutyáknak! Sereget fogok gyűjtetni és visszaszerzem őseim trónját, én: első Zalantay András.

Négy évszázaddal előbbi korszakos álmodásából nem tudtam magához térítgetni; szónokolt, szidott engem, az egész világot, aztán elrohant haza, hogy kopárfalu hónapos szobájában arassa meg elvesztett koronáját.

Az ilyen trónkövetelési rohamok nem tartottak sokáig, néha-néha felujultak megint — aztán mihelyt lecsendesedett zavaros lelkiülete, egészen megfeledkezett róla.

Volt nekünk egy közös, kedves barátunk, magyaros gyerek, Zalantay Bandi állandó pénztár-

noka. Ez már nagyon unta ezeket a trónkövetelési jeleneteket s elhatározta, hogy egyszersmindkorra véget fog nekik vetni. Együtt vacsorálgattunk valahol, midőn Zalantayt ismét elővette a trónkövetelési láz.

— Hallod-e Bandi, mondok neked egy okosat — szólott barátunk. Te már öreg legény vagy. Negyvenkétéves korában nem igen van ereje és képessége az embereknek, hogy álmait megvalósítsa. Nézzd, én fiatalabb vagyok, mint te, bennem beteljesedhetnek még a tereményeid. Add el nekem trónkövetelési jogodat egyszersmindkorra, — a többit bízd reám.

Zalantay fehér lett, mint a fal, egész testében remegni kezdett, kezei összeszorultak és hörgő hangon mondta:

— Te... te... Hát ilyen hitvány fráternek tartasz te engem? Engem, zalantai Zalantay Andrást! Hogy én lemondjak a trónról, egyetlen örökségemről!... Nem, nem, soha!

Megdöbbenve néztünk össze, hát ez az ember már csakugyan gyógyíthatatlan? Egy pillanatnyi szünet után folytatta:

— Uyen ajánlatot mertél tenni nekem! Aztán leeresztett hangon kérdezte: mennyit adnál érte?

Majd elneveltük magunkat, de ő oly komolyan beszélt, nem akartuk megingatni hitében.

— Mennyit adsz? — kérdezte újból.

— Amennyit parancsolsz, — felelte barátunk.

— Nézd fiam, magam is tudom, hogy sok boldogot beszéltek össze vissza, de hát nincs egye-

bem ennél a trónöröklési jognál. Adj érte ötszáz forintot... aztán bánja az ördög, majd csak élek valahogy. Több is veszett Mohácsnál! Ne mondd, hogy nem vagyok gavallér.

Nem tudtam, mosolyogjak-e, vagy szánjam ezt a szegény embert.

— Tessék, itt a pénz, — számolta le eléje a bankókat barátunk. — Légy szives névjegyeden elismerni, hogy mártól kezdve a trónöröklési jog az enyém s rendben vagyunk.

Zalantay nagyot sóhajta, beseperte a pénzt, megírta a névjegyet. Alig köszönt a barátunknak, aki sietve hazatartott. Később mi is felszedelőzködünk s rózsás hajnal volt, mire szóltanul ballagtunk egymás mellett a közepüti sétányon. Hirtelen félbeszakította a csendet a felém fordult:

— Nem szólsz hozzám, látom, hogy megvetsz. Igazad van: gyalázatosság, amit műveltem... Ez az istenverte pénz... hanem hát megszabadultam egy nagy gondtól... nem való már nekem a korona. Nevezz nyomorult embernek, de gavallér vagyok.

Válaszomat be sem várva, elrohant a Torda-utca felé. Én meg utána néztem ennek a furcsa bolond embernek. Ezenközben ébredni kezdett a város. A kőszállító kocsi ott dübörögtek a kövezés fölött, egynehány gyalogjáró nagyot bámult rajtam, hogy már az urifajta is korán kell. Olyan különös, tiszteletteljes érzés fogott el irántuk, akiknek csak egy hagyományuk van: a munka.

törökkel s ezek közül többen a csendőrségnél vannak. A hadtestparancsnok a lelkére kötötte a tiszteknek, hogy ne járuljanak hozzá a helyzet bonyolításához s a legszigorúbban őrködjenek a hadsereg fegyelmén. Állítólag az egész szaloniki hadtestből csak százkilencven tiszt vett részt a fölkelésben.

Föllázadt foglyok.

Üszküb. Az itteni fogházban a foglyok tegnap föllázadtak és szabadon bocsátásukat követelték. A hatóság egy gyalog zászlóaljjal körülvette a fogház épületét és elnyomta a zendülést. A város utcáin katonai őrzérek cirkálnak.

Az ellen kormány.

Konstantinápolyból jelentik: Az egység és haladás bizottság már teljesen kidolgozta a programját, amelynek végrehajtása kiszámíthatatlan következményekkel járna. A komité ugyanis kimondotta, hogy a feloszlatott kamara ellenzéki tagjai megmaradnak továbbra is képviselőknél s a Mukhtar kabinet nem tekinthető a kamara bizalmatlansági nyilatkozata óta többé alkotmányos minisztériumnak. Az ifju-török párt ezért megalakította az ellenparlamentet, amelynek tagjai: Asszim bey (nagyvezér), Tahaat bég (belügy), Izmail Hakki pasa (külgügy), Dsavid bég (pénzügy), Alavia bég (posta), Rahmi pasa (közmunakügy). — A porta elhatározta, hogy ha a kiáltványt nyilvánosságra hozzák, a komitépárt valamennyi vezérét letartóztatja.

Leányát eladó anya

— Az apa jelentette fel a rendőrségen. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 8.

Grissa János kéményseprőmester évekig csendes boldogságban élt feleségével. Az asszonynak volt egy törvénytelen származású gyermeke, kit Grissa János örömmel adoptált; magáénak vallotta abban a reményben, hogy a gyermeket urileánynak nevei fel. Pár év előtt azonban Grissák családi élete felbomlott. Az asszony sokat érintkezett nővérével, névszerint Eizenmüller Nándornéval, kinek amugy sem volt valami jó hírűve s így természetes, hogy a tisztességes, derék iparosférfi nem jó szemmel nézte a nővérek barátkozását. A férj gyanakodása alapos volt, mert Grissának egyszerre szűk lett az otthon, unalmas a csendes, nyugalmas élet. Mozgalmas, finom urimódra vágyott. Hogy ezt az urimódot előteremtse magának, gondolt egyet és nővérével szövetkezve, áruba bocsátotta — a tizenhárom éves leányát.

Grissa Jánosnak feltűnt a felesége és kis leánya viselkedése. Az iparos nem egyszer látta övéit fényes gummirádlison és gondolkodóba ejtették az asszony tollaskalapjai, cifra ruhái. Figyelni kezdte a fejleményeket és nem kevés megdöbbenéssel vette észre, hogy a kis gyermekleány szerelmi légyottokra jár a nagynénjéhez, Eizenmüller Nándornéhoz.

Az apában e rettenetes felfedezés fájdalmas megdöbbenést keltett. Aztán mindennaposak lettek a botrányok. De a bűnös anya nem vesztette el önralmát és július 4-én a kis leánykával együtt Eizenmüllerné Csengeri-utca 72. számú lakásába költözködött. Most aztán szabadabbul és merészebben folyt a vásár, ugyannyira, hogy Kosztolányi Antal házmasternek is feltűnt Eizenmüllerné lakása, ahová feltűnően sok tizenhárom-tizenhat éves leány, de még ezeknél is több idősebb ur látogatott el. A rosszat sejtő házmaster figyelmeztette is Eizenmüller Nándornét, hogy följelentést tesz a rendőrségen. Az asszony azonban rendületlen nyugalommal felelt:

— Ó, az a sok kis leány mind rokonom, — az urak pedig a vőlegényeik...

De nem maradt annyiban a dolog. Az apa feljelentést tett a rendőrségen, mire a veszedelmes asszonyokat — nem tartóztatták le, de őrizet alá vették. A vizsgálat most folyik, de mindeddig eredménytelenül, mert a kis leány konokul tagadja, hogy az anyja adta volna el. Ezzel szemben Grissa Jánosnak konkrét bizonyítékai és tanúi vannak, de az ő kihallgatására még nem került a sor. A botrányos ügy mögött még több bűn is rejtőzik. Eizenmüllerné néhány nap előtt a vizsgálatról való félelmében mérget ivott. Az öngyilkossági kísérletet megküszitették és az asszonyok Csengeri-utcai lakóhelyüket áttették Újpestre.

Az öngyilkos ulánus hadnagy.

— A Hegedüs-család végzete. —

Távirati tudósítás.

Nagybecskerek, augusztus 8.

Az Aradi Közlöny tegnap rövid táviratban jelentette, hogy Hegedüs Andor ulánus hadnagy a kisbecskereki temetőben fölbőltte magát. A fiatal tiszt azonnal meghalt. Semmiféle írást sem hagyott hátra, ami megmagyarázhatná végzetes tettét. A huszonnégy esztendőes ifju fia volt Hegedüs Miklós volt torontálvármegyei főjegyzőnek. Pár évtized előtt Hegedüs Miklós karrierje úgy indult meg, hogy egyike lesz a legszebbeknek. Páratlan készség, ritka talentum, kiváló egyéniség egyesült a fiatal tisztviselőben, aki vezető állásba tudott jutni Torontálban, ahol nem tartozott az uralkodó családok egyikéhez sem. A tehetsége előtt azonban kénytelen volt meghajolni mindenki. Hegedüs Miklós főjegyző lett és nyitva állt előtte az ut fölfelé. Nálánál sokkal kisebb kaliberű vezérférfiak pályája indult hatalmas lendületnek akkortájt épen Torontálból, amely vármegye nem nélkülözötte soha a kiváló közigazgatási erőket. Hegedüs azonban szegény fiu volt s nem győzte az a sok reprezentálást, ami az őréhez hasonló állással együtt jár. A sok munka kimerítette az erejét, egy gyöngye pillanatában öngyilkos lett. Egyetlen fia, gyermekkorra óta magába zárkózott, hallgatag ifju, most követte az apját. Az öngyilkos ulánus tiszt unokája volt Steinbach Antalnak, a tanügyi körökben még most is kegyelettel emlegetett nagynevű pedagógusnak, aki néptanításra kezdte s életét mint Torontálvármegye tanfelügyelője fejezte be.

A Hegedüsök fátuma élete delén ragadta el pár év előtt Hegedüs Miklós fivérét, Pált is, akit széleskörű tudományos munkálkodása vitt korai sirba. Hegedüs Pál Szegeden volt tanár és a sajátban is nagy tevékenységet fejtett ki. Az angol-háború kezdetén a fiatal tanár — akinek angol tudományos körökben is jó neve volt — Gyulai Pál Szemléjében előre megjósolta a háború lefolyását, közgazdasági és politikai hatását. A több folytatásra menő tanulmány önálló kötetben is megjelent s olyan szenzációt keltett szak-körökben, hogy Görgei Artúr például türelmetlenül sürgetőzött, mutassák be neki Hegedüs Pált, a kiváló stratégát. A Hegedüs család az öngyilkossá lett ifju hadnaggyal most már fiúgon kihalt. Minden egyes tagjáért kár, mert a fátum nélkül — amely annyi pusztítást vitt már végbe magyar véreinkben — nagy hivatás várt volna mindnyájukra.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszáma:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	367
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	161
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	161
Nyomda	161

Kézrekerült

nagystilű betörő.

(Aki Aradon fosztott ki egy uriházat.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

Hét évvel ezelőtt épen július hónapjában volt, hogy Arad egyik legelőkelőbb polgárának, Deutsch Bernát törvényhatósági-bizottsági tagnak és az aradi izraelita hitközség elnökének lakásán nagyarányú betörést fedezett fel Leopold Zsigmond, mikor felnézett apósának a Hermann-palotában levő lakására. A néhai elnök és családja Marillán nyaralt, azonban az ezüstnemű és ékszerek egy szekrényben elzárva itthon maradtak. Július 14-én éjszaka nyitotta fel álkulcsal a betörő a lakás ajtaját, meg a szekrényeket. A mikor másnap reggel feljelentés folytán Greén Nándor főkapitány megjelent a tett színhelyén, nyomban megállapította, hogy a betörést rendkívüli ügyességgel, szakszerűséggel olyan ember követhette el, aki a bűnösök világában már előkelő szerepet játszhatik.

Nagy apparátussal indult meg a nyomozás a tettes kézrekerítésére és több hónapig az országon keresztül hajszolta Greén főkapitány a betörőt, aki egyszer már időközben a budapesti rendőrség kezében volt, de sikerült hamis alibi bizonyításával menekülnie. Végre 1905. március hónapjában Eperjesen „bukott be” a tettes azáltal, hogy az aradi betörésből származó drága művű gyémántgyűrűt ott egy nőnek ajándékozta és ez a rendőrség tudomására jutott. Aradra hozták és itt a főkapitány a Deutsch Bernát kárára elkövetett betörésen kívül hét betörés lopást bizonyított rá, amelyeknek színhelye Debrecen, Kassa, Nagyvárad, Szeged, Kecskemét, Pozsony, Budapest és Baja volt. Minthogy eme bűnök legelsőjét Kassán követte el a tettes, az ottani törvényszék hét évi fegyházra ítélte.

A főkapitány legelső sejtelme valóban bizonyult. A betöréseket csakugyan „mester” hajtotta végre. A kitűnő férfiú neve Machalyik István volt, hét gimnáziumot végzett, igen jó családból származó, magyarul, németül, franciául, olaszul, tótul és románul beszélő műszerész segéd, aki Szamosújvárott töltötte ki a reá szabott büntetést. Az 1911. év decemberében szabadult és mintegy ma érkezett távirat tudatja az aradi rendőrséggel ismét nagystilű betörés lopás miatt van rendőrkézen.

A szatmárnémeti rendőrségtől érkezett a sürgöny, amelyben Machalyik István személye iránt érdeklődnek onnan. Egy kisebbszerű betörést követelt el két társával egyetemben, de tetten érték és mikor megmotozták, a zsebében diszmagyar ruháról származó aranyzsinórt és ékköves gombokat találtak. Azt állította, hogy ezek az ő jogos tulajdonát alkotják és az aradi törvényszéken kapta kézhez, amikor 1905-ben reá kiszabott hét évi fegyház büntetése alól Aradon szabadult.

Az aradi rendőrségen a sürgöny elolvasása után nyomban tisztában voltak azzal, hogy Machalyik hazudott a Szatmárnémeti hatóságnak, mert — mint említettük — fegyházbüntetést nem Aradon, hanem Szamosújvárott ültet le és amilyen hazugság volt állításának ez a része, annyira hamis a nála talált aranyneműnek származásáról elmondott történet is. A főkapitány, aki az ország bármely részén elkövetett betörésekről és egyéb büntettekről a legpontosabb és kimerítőbb nyilvántartást vezeti, emlékezett, hogy a napokban a székesfehérvári rendőrségtől érkezett távirati megkeresésben el volt mondva a Havranek János nyugalmazott székesfehérvári polgármester kárára történt betörés és megkapta az ott ellopott ékszereknek, értékeknek leírását is. A polgármester nyaralójában járt betörők elvitték annak diszmagyar ruháját is és a leírás szerint ugyanazok az ékköves gombok voltak rajta, a melyekről most Machalyik azt állította, hogy a Deutsch féle betörésből származnak Aradon.

A főkapitány ezt a tényt megsürgönyözte Szatmárnémetibe, továbbá Székesfehérvárra is és az országos hírű betörőre, ugylátszik, ismét hosszabb bűnlajstromot tud rábizonyítani majd az aradi rendőrség.

Brutális rendőr.

— Félholtra vert fiatal nő. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

A falusi apró potentátok brutalitásaira vet világot az a szinte hihetetlen történet, amely az aradmegyei Vadászton történt. Az ügyészség egy falusi rendőr bűnügyében indította meg ma a vizsgálatot. A falusi rendőr egy áldott állapotban levő nőt valami csekélység miatt az utcán annyira összevert, hogy a nő elvetélt s a korai szülés következtében maga is életveszedelembe forog.

Vasárnap délelőtt a templom előtti téren gyűltek össze a falu lakosai. Ott volt a tömegben Kovács Mária 15 éves leány is, aki hét hónapja terhes. A leány hangosabban odakiáltott valamit egy legénynek. Ez nem tetszett Nagy Ferenc közséi rendőrnek, aki odament a leányhoz, gorombáskodni kezdett vele, majd pedig a tanúk állítása szerint ütlegelni kezdte. A rendőr addig folytatta derék munkáját, míg a leány ájultan esett össze.

Kovács Mária a lakására szállították hozzátartozói. Betegen feküdt egész tegnapig, tegnap pedig koraszülött gyermeket hozott világra, aki pár óra múlva meghalt. A betegnél megjelent Heves Pál dr. közséi orvos is, aki konstataulta, hogy a koraszülött gyermek feje be van törve s hogy az erős ütések még az anyaméhben érték.

A vizsgálat azonnal megindult. Elsősorban Kovács Mária hozzátartozói hallgatták ki, akik azt vallották, hogy a rendőr ütötte-verte, majd pedig rugdalta a szerencsétlen nőt, aki az ütések következtében vetelt el. Kihallgatták a rendőrt is, aki természetesen tagad. Azt vallotta, hogy Kovács Mária illetlen szavakat használt és ezzel megbotráncoltatta a járőreket. Ő figyelmeztette, hogy hallgasson el és menjen odébb, de a nő nem hallgatott rá, hanem engedetlenkedett. Emiatt azután „egy kisse meglökdöste”, de egyáltalán nem ütötte, verte.

A rendőr gyenge tagadásával szemben tanúk igazolják, hogy a rendőr tényleg brutálisan járt el. Különböző orvosszakértők is bizonyítják, hogy a koraszülés ütlegelések következménye volt. Az ügyben az aradi kir. ügyészség szigorú vizsgálatot indított. A törvényszéki orvosszakértők és a vizsgálóbíró már ma kiszállottak a helyszínen, megejtették a boncolást s kihallgatták a tanukat.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az aradi növénykísérleti állomás fejlesztése. A közlekedési bizottság ma délután Lócs Rezső gazdasági tanácsnok elnöklésével tartott ülésében elfogadott egy javaslatot, amely szerint a város közönsége körülbelül hetvenöt ezer koronát áldozzon a növénykísérleti állomás fejlesztésére. A telephez vezető beton csatornát hétszáz méter hosszúságban vascsövekkel kell helyettesíteni, mert igen sokba kerül a gyakran elromló betoncsövek javítása. Ez ötvenezer korona költséget okoz a városnak. A földmívelésügyi miniszter az eddigi 36 holdhoz még negyven holdat ker és ha megkapja, akkor 36 ezer korona alagsóvezései munkát a saját tárcája terhére végeztet el és készített egy poshasztó medencét 43 ezer koronáért. Ebből azonban a várost, egy régebbi ígéretre képest 23 ezer korona hozzájárulás terheli. A telep fejlesztési terveit az aradi kulturmérnöki hivatal elkészítette, a miniszter jóváhagyta és ha a város közönsége megszavazza a hozzájárulást, akkor a munkákat nyomban megkezdik. A telep a városnak évente 3—4000 koronát jövedelmez és a közlekedési bizottság ezért javasolja a tekintélyes összegű újabb befektetést, mert ez által az állam által fizetett bér fokozását reméli, másrészt pedig az Élővíz csatorna vize kevesebb fertőzésnek lesz kitéve. Az elnök a javaslat elfogadását ajánló előadása befejeztekor meg-

jegyezte, hogy sajnos még a tetemes áldozatok mellett is rendkívül primitív módja lesz az új rendszer a szennyvizek feldolgozásának ahhoz képest, hogy külföldön mekkora vagyont termelnek a városok a fekáliák értékesítéséből.

Nincs meg vége Kovács Gyula bűnpörének.

— A szakértő mentegetőzik. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 8.

Jogászai és orvosi körökben sokat beszélnek Kovács Gyula ügyéről. Kovács sorsáról pénteken dönt a vádtanács és ma bírák, ügyvédek különböző véleményeket hangoztattak a vizsgálóbírónak ama végzéséről, amelyvel tudvalóval megszüntette Kovács ellen a vizsgálatot. Mándy vizsgálóbíró határozata vegyes érzelmeket keltett.

(Az orvosszakértők tulkapása.)

Érdekesen nyilatkozott Visontay Soma az elmeorvosok szakvéleményéről:

— Könnyen áttekinthető, hogy mi történt Kovács Gyula bűnügyében. A vizsgálóbíró olyan orvosi szakvéleményt kapott, hogy a terhelt a cselekményt öntudatlan állapotban követte el és amikor Tisza felé lött, akaratának szabad elhatározási képességével nem rendelkezett. Ez alapon törvényesen és teljes joggal rendelte el Kovács szabadiábrahelyezését, nehogy bekövetkezzék az, hogyha a terhelt ellen beszüntetik az eljárást, vagy fölmentik, hiába szenvedjen fogsgaban. Azonban egy tévedést látok az egész vonalon a szakértői vélemény körül. Tudni kell ugyanis, hogy a szakértői vélemény nem köti a bíróságot. A szakértői vélemény és az összes körülmények mérlegelésével maga a bíróság állapítja meg, hogy a vánlott tettének elkövetése idejében beszámítható állapotban volt-e, vagy nem? A szakértői vélemény az összes momentumok között a bíróra nézve csak egyik tájékoztató adat, de soha sem kötelező. A bíróság számtalan esetben mellőzte a szakértők véleményét, sőt mellőzheti az Igazságügyi Orvosi Tanács véleményét is. Erre már volt igen sok precedens. Ami a Kovács Gyula ügyében hozott vizsgálóbírói végzést illeti, — ha őt szabadiábra helyezi is — ez nem azt jelenti, hogy az ügyészség most már köteles volna ellene megszüntetni az eljárást. Az ügyészség, illetve a bíróság, ha akarja, minthogy Kovács Gyula ügyében az esküdtbírók és a bíróság tovább folytatja az eljárást, vád alá helyezheti a terheltet és az esküdtbírók döntésére bocsáthatja: beszámítható volt-e Kovács Gyula tettének elkövetésekor, vagy nem. Természetes, hogy mielőtt ez bekövetkeznék, a vádtanács, vagy az ügy megszüntetése dolgában az ügyészségnek kell döntenie. Ami nem lélektani, hanem patológiai momentumokra fektetett orvosi szakvéleményt illeti, ahhoz mi jogászok nem szólhatunk. Azt mondja a szakvélemény, — mint a lapok írják — hogy Kovács tette elkövetésekor nem volt beszámítható és így büntetőjogilag nem lehet felelősségre vonni. Ha így áll a dolog, ez semmiesetre se felel meg a jogszolgáltatásnak. Az orvos hatásköre csak addig terjedhet, hogy megállapítsa: beszámítható volt-e a vádlott a tett elkövetésekor, vagy sem. Azt a következtetést azután, hogy a terhelt büntetőjogilag felelősségre vonható-e, vagy nem, csak a bíróság vonhatja le. A védelem mindentelég az egész világon ezért küzd. Ebben az esetben véletlenül kedvező a védelemre az orvosok megállapítása, de más esetekben viszont kedvezőtlen. Ott van például a Jukics-eset. Ott az orvosi szakértői vélemény kimutatja, hogy Jukics, nagyfokú neurasthénia és izgalma következtében öntudatlan állapotban lött a bánra, de mondják az orvosok — ez nem zárja ki, hogy büntető uton felelős-

ségre vonassék. Hát ilyen veszedelmes, ha az orvosok túllépik azt a határt, amelyben mozogniuk kell. Egyébként minden esetre nagyon örvendetes a jogszolgáltatás és a bírói függetlenség szempontjából ez a mostani eset, amely követte a Majoros-ügyet, mert ez mutatja, hogy a bíróság függetleníteni tudja magát minden befolyástól és teljesen meggyőződése és a törvény alapján jár.

(Mit mond a szakértő?)

Kovács Gyula sorsát az a vélemény döntötte el, amelyben a törvényszéki orvosszakértők megállapítják, hogy a merénylet elkövetésekor öntudatlan állapotban volt s akaratának szabad elhatározási képességével nem rendelkezett. Az egyik orvosszakértő, Németh Ödön dr. egyetemi tanár, a fontos vélemény előzményeiről ezeket mondotta:

— Az orvosi szakvéleményünk, az enyém és az Ajtay tanáré, teljesen egybehangzó. Mi nem mondunk ítéletet, csak véleményünket terjesztettük a bíróság elé, az ő dolga, hogy elfogadja e álláspontunkat vagy nem. A vizsgálatok alapján mind a ketten jegyzéket készítettünk, ezeket összehasonlítottuk és egyetlen pontban se volt eltérés közöttünk. Kovács Gyula, az urnaledobás óta alacsony nagyon izgatott kedélyállapotban volt. Bizonyították ezt az összes kihallgatott tanúk, sőt maga a képviselőház jegyzőkönyve is. A kitalálás óta pedig majdnem hogy elvesztette az önuralmát. Mindezek adatszerűleg bizonyítva vannak, bizonyítva az is, hogy a merénylet napján szinte önkívületi állapotban rohant be az ülésterembe. A gyilkossági szándékot semmiféle körülmény nem bizonyítja.

Mi áttanulmányoztuk az összes iratokat, az összes jegyzőkönyveket és a tanuvalomásokat. Kovács minden egyes kérdésre, akár politikai, akár más vonatkozású volt, teljesen értelmesen és nyugodtan felelt. Sőt mikor feltettük hozzá a kérdést, hogy kíván-e ellenőrző szakértő-orvost, kijelentette, hogy ő teljesen megbizik a törvényszék által kirendelt orvos szakértőkben. Mi jobban szeretnénk volna, ha ellenőrző orvos szakértőt is alkalmaztak volna, de hát ezt nem indítványozta se a védelem, se az ügyészség. A szabadiábrahelyezés fő indoka véleményünknek az a konklúziója, hogy a merénylet elkövetése idején nem birt akaratának szabad elhatározási képességével. Ezt én is és Ajtay tanár is legjobb meggyőződésünk szerint állítjuk, de véleményünket 46 gépirásos oldalra terjedő véleményünkben alaposan meg is okoljuk. Nagy meglepetésemre szolgál tehát, hogy a mi egybehangzó véleményünkkel szemben, az ügyészség az Igazságügyi Orvosi Tanács felülbírlását akarja kikérni. En ezzel a magam részéről nem törődöm. Szakvéleményemet meggyőződésem alapján szerkesztettem meg és annak minden betűjéhez hozzájárult Ajtay tanár is. Sokan mindjárt ítéletnek is mondják az orvosszakértői véleményt. Ez tévedés. Mi leadtuk szakvéleményünket, ahhoz joga van hozzászólni a vád és védelemnek, végül ítéljen a bíróság. Sok dolgot nem vettünk föl a jegyzőkönyvbe, amelyek szintén fontosak, különösen a védelem szempontjából, de így is teljes a vélemény.

(A védők Kovácsnál)

Kovács Gyulát tegnap délután félhárom óra-kor meglátogatták Polónyi Dezső dr. és Sipos Miklós dr., aki Gonda Henrik dr.-t képviselte. A tanácskozási teremben történt meg a vizit, melyen Kovács Gyula mosolyogva előzte meg a kiszabadulás hírével jövőket.

— Tudom már ... Valaki megmondta ... Pedig jobb szerettem volna, ha tárgyalásra kerül.

Polónyi Dezső közbeavatott:

— A vizsgálóbíró komoly, tudós orvosi vélemény alapján hozta meg a végzést. Negyvenhat oldalon keresztül fejtegeti az orvosi vélemény, hogy épelméjű vagy...

— Köszönöm, — felelte Kovács — én is tudom, egészen jól tudom...

A védő tréfálkozva említette meg, hogy örül is a fordulatnak, meg nem is, mert egy gyönyörű védelem esett a kutba a dolgok ilyen változásával. Kovács Gyula, aki előtt Sipos Miklós dr. felolvasta a vizsgálóbíró végzését, a hivatalos rész elintézése után a maga állapotáról beszélt:

— Nagyszerűen érzem magamat. Valósággal meghíztam. Alapos pihenő volt nekem a fogsg,

megtanultam benne lassan járni és lassan beszélni.

Mikor Polónyi dr. az újságírókat meglegette, akiktől nem menekül majd a kiszabadulása után, Kovács intett a kezével:

— Nyugodt lehetsz, nem fogok nyilatkozni. Nem engedem, hogy szereplői vágyggyal gyanúsítsanak. A bírósággal együtt én is lezárom az aktákat. Mondanivalóm legfőleg fogházi rendszerről lesz, amelyen sok a kivetni való. A fiatalok büntetéseket olyan jól tartják, hogy valamennyi mint fegyenc kerül vissza a gyűjtőbe.

A képviselő igen sokat foglalkozott ezekkel a bűnbeesett gyerekekkel. Dr. Gondának így nyilatkozott róluk:

— Jó volt neked ez a fogság, tanulmányozhattam a börtönügyi rendszert. Sok dolgot láttam és tapasztaltam, amelyről eddig fogalmam se volt. A legborzalmasabbnak azt találtam, hogy a fiatal, talán még romlatlan lelkű foglyokat összeeresztik régi, többször bűnbeesett gonoszlevekkel. Ezek a gyerekek nem fognak megjavulni a börtönben, ha kiszabadulnak, csak akkor válnak majd veszélyessé az emberiségre. Ha kiszabadulok, első dolgom lesz, hogy tanulmányt írjak ezekről az anomáliákról.

Adósságok elől megszökött ügyvéd.

(Kártya, pezsgő — bűnvádi feljelentés) Saját tudósítónk telefonjelentése.

Kolozsvár, augusztus 8.

Előkelő régi kolozsvári uri családra a legkellemetlenebb csapást jelenti egy fiatal ügyvédnek az eltűnése, aki az utolsó hónapokig igen nagyban élt.

Az a hazard játék, amelyet a kolozsvári ügyvédek egy csoportja szakadatlanul üz, amelynek színhelye a kávéház, de főképpen a Kolozsvári Nemzeti Kaszinó, a kártyás ember életmódja a bak-szobán kívül is, a mindennapos pezsgős vacsorák tették tönkre Benczédy Andor ügyvédet, aki megszökött Kolozsvárról és akit most keresnek a rokonai, a hitelezői, volt ügyfelei és nem találja a rendőrség, nem találja az ügyészség.

Benczédy Andor életmódja fel sem tűnt, amíg a megszökött mértékben csinálta az adósságait. Feltétlenül kifogástalan uri ember hírében állott alig három éve, hogy a korán elhalt Fekete Károly ügyvédi irodáját átvette. Az iroda ment is, de az életmódját a legveszedelmesebb utakon kezdte folytatni. A hitelezők egyre szaporodtak, jöttek a kellemetlenebb tartozások kiegyenlítésére kitűzött határidők és nem tudott fizetni. Perelték és valahogy egy darabig rendezte a halasztásokkal a kellemetlen tartozásokat. A múlt hét keddjére azonban ki volt tűzve az árverés ellene, nem tudott szabadulni ebből a helyzetből, elárverezték mindenét, ez a minden pedig lakásának butorai, irodai felszereléséből állott. A Jókai-utcai lakásán megtartották az árverést. Az árverési hírnak alig egy-két koronáért vették a butoradarabokat s a hitelező, aki az árverést foganatosította, — összes követelése 750 korona volt, — talán még az eljárás kiadásait sem kapta meg az árverés eredményéből. Benczédy még ezt a hitelezőjét sem elégíthette ki. Az árverés napján már nem volt látható Kolozsváron, de két nap múlva otthon volt.

Az első feljelentést a rendőrség bűnügyi osztályán egy építkezési vállalkozó adta be. Azzal vádolja, hogy a nála letétbe helyezett 2400 koronát nem tudja előadni. A rendőrség le akarta vezetni a nyomozást, de már nem találta meg Benczédy Andort. Az irodájában nem tudta megmondani az írónak, hogy hova utazott az ügyvéd, aki nem tért haza másnap és azután sem. Tegnapelőtt a rendőrség áttette a feljelentést az ügyészséghez azzal a megjegyzéssel, hogy ismeretlen helyre távozott. Kinyomozta a rendőrség azt is, hogy Benczédy Andor a múlt hónap utolsó napjaiban utlevelet váltott Európa összes államaiba.

Futni engedték a szorult helyzetbe került ügyvédet. Ezt a benyomást lehet meríteni az eljárásból. Beszélnek, hogy Benczédynek a barátai adták idejében azt a tanácsot, hogy távozzék s ez valószínű is. Érdekes, hogy az építkezési vállalkozó maga tette meg a feljelentést a rendőrségnek, mert az ügyvédek kollegájukkal szemben

nem akarták a feljelentést beadni. De beszélnek rengeteg rendezetlen ügyről, a mit Benczédy hátrahagyott és pénzekről, a mivel elutazott.

Az ügyészség sürgősen intézkedett a bűnügyi zárlat elrendelése iránt. És előterjesztette indítványát, melyben az elfogatási parancs elrendelését kéri. Ez ma meg is történt.

Csodadoktor egy aradi orvos házában.

(Rendőri vizsgálat. — Építőmester, mint kuruzsló.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

Az aradi rendőrséghez a napokban bizalmas feljelentés érkezett egy Mihályi Illés nevű építőmester ellen, akit a névtelen levél kuruzslással vádolt meg. Azt írták a feljelentésben, hogy Mihályi különösen asszonyokat gyógykezel, női bajok orvoslásával foglalkozik, az ilyen betegségek ellen folyadékfelvételeket ad gyógyszernek, pacienseit — mint kötelességtudó kuruzslóhoz illik — napról-napra meglátogatja, ezenkívül masszíroz és állítólag szuggesztív erővel is dolgozik. Azt is megírta a feljelentő, hogy legutóbb Jovanov nevű aradi fodrásmester feleségét, „gyógyította” az építőmester-orvos.

A feljelentésben foglaltak valóságáról rövidesen meggyőződést szereztek a detektívek és további bizonyítékok szerzésére a főkapitány ma házkutatást rendelt el Mihályi lakásán. A detektívek a a kuruzsló szobájában több nagy üveg színes folyadékot foglaltak le: a csodatevő orvosszereket, amelyekkel Mihályi Illés rákos betegségeket akart gyógyítani. Az orvosságokkal együtt azok készítőjét is a rendőrségre vitték a detektívek.

Mihályi a főkapitányságon azzal védekezett, hogy ő nem gyógyít, nem orvosi tevékenységet fejt ki, csupán kúrál, azaz olyan háziszereket ad a hozzáfutó betegeknek, amelyeket gyógyszerárban nem is lehet kapni. Az orvosok mesterségébe annál is kevésbé kontárkodik — mondotta még a kihallgató rendőrtisztviselőnek — mert hiszen kizárólag olyan betegeket gyógyít, akikről már az orvosok lemondtak. Különben gyógyításaiért nem fogad el pénzt, egyelőre csak a dicsőség kell neki. Később azonban, majd ha orvosszereit szabadalmaztatja, a belügyminisztériumtól engedélyt fog kérni a gyógyításra és akkor pénzt is akar keresni tudományával.

Az előállított kuruzslót kihallgatása után elbocsátották a rendőrségről és sürgősen beidézték Jovanovné, aki elmondotta, hogy Mihályi nem olyan önzetlenül dicsvágyó, mert tőle is hetvenhat koronát kapott a gyógyításért. Jovanovné több hétig kezelte az építőmester és hat ízben is adott neki kisebb-nagyobb üvegben orvosságot, üvegjét 10-10 koronáért. Az „orvosságok” azonban nem sokat használtak, Jovanovné fájdalmai nem csökkentek és ezért beszüntette a fizetést. Amikor Mihályi látta, hogy a borbélyné nem hajlandó tovább fizetni a tíz koronákat a kotyvalékért, egyszerűen beszüntette orvosi látogatásait. Jovanovné kihallgatása során panaszt is emelt a kuruzsló ellen. A rendőrség a lefoglalt „gyógyszereket” a tisztai főorvosihivatal útján megvizsgáltatja és azután az iratokat átteszi a járásbíró-sághoz.

Az építőmester csodadoktor a rendőrségi kihallgatás után fölkereste lakásán az Aradi Közlöny munkatársát. A Kápolna utca 1. számú házában Avarffy Imre dr. orvos házában lakik Mihályi. A kuruzsló egy orvos házában! Hátul az udvarban, eldugott, sötét ablaktalan szobában él, lakását csak az üveges ajtón beszivárgó fény világítja meg. Az ajtón jókora tábla hirdeti, hogy Mihályi Illés okleveles építőmesterhez kopogtatunk be.

— Igen, igen, én tulajdonképpen építőmester vagyok — mondja a magas, izmos, vállas ember, kérdésünkre. — Ő építettem már emeletes palotát is Szegeden. Tavaly öt házat építettem Aradon, de hát ezidén olyanok a pénzügyi viszonyok, hogy nem lehet építeni.

Azt a feltevést, hogy a pénz és építőviszonyok pangása, valamint az ő mostani csodaorvosi tevékenysége között összefüggés van némi indícióval fogadja Mihályi Illés.

— Kérem én Amerikában tanultam a gyógyítási tudományt, — szölt azután. — Amerikában, két esztendő előtt...

A szemünk lassan megszokja a félhomályt és körülnézhetünk a szobácskában. Most bizony alapos a rendetlenség: a házkutatást végző detektívek nem dolgoztak olyan pedánsan, mint a bűnügyi regényekben, ahol hajszálnyi pontossággal sok mindent vissza a helyére a nyomokat kutató detektív. Az aradi titkosrendőrök bizony alaposan felforgatták Mihályi szobáját. Annyira azonban mégsem forgatták fel, hogy az asztalon ne ötlene nyomban a szemünkbe egy rikító Ninek Carter füzet, mellette pedig két sárga fedelű könyv: Doktor Tarnay és Doktor Nádas: Női betegségek és ugyanazon két szerző Női titkok című munkája. Afele kétes értékű ponyvanyomtatványok, aminő a Szerelem élettana, az Amor és Psyche és a többi erotikumra, perverzítésra utazó írásmunka. A női bajok specialistája: Mihályi Illés, alighanem ebből a két tudományos műből meríti szakértelmét... De ennek megtudakolására nincsen alkalom, mert a csodadoktor készségesen, folyékonyan beszél:

— Kérem, én igazán nem kontárkodom az orvosok dolgába. Becsületes ember vagyok én. Hozzám eljöttek már nagy uri asszonyok és százakat ajánlottak, ha műtétet hajtok végre rajtuk. Nem kell nekem ilyen bűnös pénz! Hanem a belső bajokat meggyógyítom, úgy, a hogy egy orvos sem! Az én orvosságaim azért jók, mert magamon próbáltam ki. Ugy tessék engem megnézni, hogy tüdővésztes voltam, azt mondták az orvosok, hogy nem élek meg még egy esztendőt... Akkor azután kipróbáltam az orvosságaimat... Ugy meggyógyultam, de úgy, hogy ma száz-tíz kiló a súlyom!

Mihályi Illés annyira belelendült az öszinteségbe, hogy azt sem titkolta, miből készül a csodaorvosság.

— Ártalmatlan dolog az, vizsgálhatja akárhány orvos, nem talál benne mást, mint égetett cukrot és fodorméntát... Azaz, hogy akarom mondani: ezek a főalkatrészek...

— Azt is mondják Mihályi ur, hogy maga szuggesztíóval gyógyít?

A tudós építőmester elgondolkozott egy kissé. Szuggesztíó? Szuggesztíó? Azután valahogyan kiokosodott a furcsa szóból.

— No igen — hagyta rá — én ahoz is értek. Isteni erő az bennem, isten adta, nincs mit restelnem benne. Tudok én sok mindent, fából csinálom márványt, olyat ami hideg is, kemény is, mint az érc, meg tűzálló is. Ha én azt megcsinálom, hát becsukhatnak a taljánok minden márványbányát... És ha szabadalmaztatom a repülőgép biztosítómát! Egyetlen egy aviatikus sem esik le a levegőből, nem lesz több baleset! Hanem most az orvosságaim sorsa aggaszt. Nem szép ám a rendőrségtől, hogy elvette az üvegeimet. Nem ártok én azokkal senkinek, csak használok. Olyan betegeket gyógyítottam meg, akikkel a csorvási csodadoktor sem boldogult!

A csorvási csodadoktor rivalisa így él a fodorméntás gyógyszerek, fából készülő márvány és a többi isteni erő zavart, meghibbant egyensúly világában és várja a dicsőséget és a pénzt, a hiszékeny emberek pénzét...

Szamosi Elza férje elmebajos.

— Somlyó Nándor dr. a tébolydában. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 8.

Ismert ember volt Budapesten, orvosok között, főként művészkörökben Somlyó Nándor dr. orvos. Évekkel ezelőtt a Királysínház, majd a Népszínház orvosa volt és itt ismerkedett meg Szamosi Elzával, az Operaház művésznőjével, akit aztán feleségül is vett. Állandóan az Operaház körül látták, feleségének tanára és még kitűnőbb managere lett. Szamosi Elzával nagy amerikai turnén volt, ahol egyformán aratták a dicsőséget és a dollárokat. A boldogság nem tartott sokáig: Szamosi és Somlyó elváltak, előbb haraggal, később kölcsönös megbéküléssel. Ez körülbelül másfél esztendő előtt történt.

Somlyó Nándor családi krízise után egészen visszavonult azokból a társaságokból, ahol azelőtt mindennapos volt. Előbb vidéki rokonainál tartózkodott, később megint visszatért Budapestre, ahol rendkívüli szorgalommal fogorvossá képezte ki magát és az Irgalmasok kórházában működött. A fiatal orvoson egy év óta buskomorság és súlyos idegesség féltre nem ismerhető jelei mutatkoztak. Egyre fogyott az energiája, élet- és munkakedve. Végül testben lélekben megtört, úgy, hogy régi ismerőseinek szomorú látványt nyújtott, hogy az azelőtt vidám és derült fiatalemberből rom lett, úgy jár a világban, mint aki nem találja helyét.

Egy-két hónappal ezelőtt aztán egészen eltűnt az emberek szeme elől. Most aztán egészen szomorú hír érkezik róla. Somlyó Nándort, mint súlyosan elmebajost, ma délelőtt hozzátartozói beszéltették Moravcsik professzor klinikájára.

TANÜGY.

Felekezeti tanítók fizetésrendezése.

— A kultuszminiszter nyilatkozata. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 8.

A katolikus tanítók júliusban tartott értekezletükön elhatározták, hogy Zichy János gróf válasza és közoktatásügyi miniszterhez felterjesztést intéznek a katolikus tanítók fizetés rendezésének ügyében. Az egyes egyházmegyék tanító testületei a múlt hónapban felterjesztést intéztek a miniszterhez ebben az ügyben, amely felterjesztések közül a miniszter legelsőnek az egri egyházmegye tanítóinak a feliratára válaszolt, úgy is, mint Eger város képviselője. A miniszter válasza a következő:

Vettem az egri főegyházmegye római katolikus tanító testületének hozzám intézett beadványát. Mindenkor azt az elvet vallottam, hogy a római katolikus tanítók és egyáltalában a nem állami tanítók az államiakkal egyöntetű elbánásban részesüljenek. Örömmel közlöm, hogy ezt az elvet a fizetésrendezéssel foglalkozó tárgyalások során iparkodtam keresztül vezetni. Az az elenyésző csekély különbség, amely ezentúl is fennmarad az állami és nem állami tanítók között, számbavehető eltérést nem fog okozni. A családi pótlék, amelyben kizárólag az állami tanítók részesültek, természetesen nem biztosíthatott a nem állami tanítók részére, de ezen a téren is igyekeztem a diszparitást eltüntetni azáltal, hogy a nem állami tanítókat e téren drágasági segély engedélyezésével fogom kárpótolni. Meggyőződésem, hogy a fent vázolt fizetésrendezés oly alapot terem, amely a tanítók anyagi helyzetének az állam mindenkorai teherviselő képességéhez mért fokozatos javítására alkalmas. Abban a reményben, hogy a római katolikus tanítóság ebbe az ered-

ménybe bele fog nyugodni, a jövőre nézve is kérem önöket, viseltesenek bizalommal jóindulattal gondolatot iránt, amellyel anyagi helyzetük javítását előmozdítani töreksem.

Mentik

a dopingoló tréner.

— Győzelmek turfcсалással. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, augusztus 8.

A végképen leleplezett dopingoló tréner Herbert Reeves érdekében felháborító mentő-akció indult meg minden illetékes helyen. Először ideiglenesen kitiltották és most ki akarják sütni, hogy ártatlan, ahelyett, hogy Reevesel végeznének a lovaregylet urai.

A turfról három ismertebb újságíró — Föld Auréli a Sport, Tódor Jenő a Magyar Estilap szerkesztője és ez utóbbi lap egyik munkatársát — ki akarják tiltani, mert szereplésük, agilis és becsületes szókimondásuk nyomán pattant ki a turfszenzáció. Az indokolatlan intézkedés csak arra lesz alkalmas, hogy a turfügyet, ha lehet, még jobban diszkreditálja. Reeves csalt, őt leplezik le és a leleplezőt akarják kitiltani. Ez csak az igazgatóság erőszakosságát bizonyítaná, amelynek súlyos következményei lehetnek. Mindenestre jellemző, hogy a turfcсалásokat úgy akarják megakadályozni, hogy a visszaélők maradhatnak, a leleplezőket pedig — akik a közönség érdekeit védik — kitiltják.

A leleplezett Reeves Herbert mindig népszerű volt a turfon. A legtitokzatosabban működött és a legnagyobb passziója volt, ha a közönségnek kárt okozhatott. Tíz év előtt például az utolsó percben hozatta el *Nunquam dormio* a Jubileumi-díjhoz és a Trauttmansdorff-ló meg is nyerte a nagy díjat, a közönség pedig az utolsó napig más lovat fogadott, tehát vesztett, mert mindig azt híresztelték, hogy *Nunquam dormio* nem indul. Nagy megrökönyödést okozott az is, amikor négy év előtt Intrygant megnyerte a derbyt. A Lubomirsky ló a derby előtt egy kis versenyt nyert nehezen Flapdooble ellen, a derby után meg kis versenyt sem tudott nyerni. Ennek dacára Intrygant több, mint félmilliót nyert az istállója. Más tréner egy derbyt sem tud nyerni, Reeves H. pedig két olyan derbyt nyert egymásután, amelyet még évek múlva sem lehet megérteni. Intrygant és a Springer-féle Dealer derbygyőzelmei Reeves titkai, amelyet sehogysem lehet megmagyarázni, legfeljebb a dopinggal.

De voltak még sokkal furcsább esetek. A közepes Ksiáze Pan-t kiküldik Baden-Baden ba és a Lubomirsky-ló hosszakkal ver nagyon jó francia lovakat a nagy díjban. Ez a győzelem is kétszáz-ezer koronát jövedelmezett istállójának. Ksiáze Pan azóta többször futott, de még handicapot is alig nyert. Reeves Herbert minden évben tudott két-három nagy díjat nagyon rossz lovakkal nyerni. Óriási feltűnést keltett Matschaker győzelme két év előtt a Császár díjban. A Springer-ló a kis mezőnyben a legszélsebb outsider volt és ennek dacára bizonyos oldalról erősen fogadták. De mindig ugyanazok voltak a fogadók. És Matschaker elfelejtve sok rossz futását, megnyerte a Császár díjat Ksiáze Pan és Kottlingbrunn ellen. A publikum a futam után az eredménytel sem akarta hinni. A Császár-díj után nem nyert több versenyt a Springer-ló. Mindezeket a győzelmeket betetőzte Ever ready Szent-István-díj győzelme. A volt Üchritz-ló Orsich-szineken futott, de Reeves Herbert volt a gazdája. Ever ready a legrosszabb lovak egyike volt és a Sz.-István-díjban holtbiztosra mentek vele. Hetekkel előbb ezekkel fogadták mindenféle kurzussal és mindenki azt hitte, lehetetlen, hogy Ever ready győzzön. Azonban ismét Reeveséknak volt igazuk, mert Ever ready nemcsak nyert, hanem a

start után az élre állt és ellenfelei meg sem tudták közelíteni. Feltartva győzött és ismét százezreket nyertek az istállóhoz közelállók. Ezek mind olyan győzelmek, amelyeket még most sem lehet megérteni. Mert lehetetlen, hogy egy istálló minden rossz lova nagy díjat nyerjen és az előre kiszámított díjon kívül többé sohase tudjon még csak tűrhető eredménnyel is futni. Sok ilyen titok van Reeves Harbert multjában, amelyre mostani efférja adja meg a kérlelhetetlen magyarázatot.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZEI.

* **Borbély Sándor szerződése.** Borbély Sándor a győri színtársulat operettbuffó tagja, aki Aradon is hosszú ideig működött, őstől kezdve Heves Béla szatmári színtársulatához szerződött.

* **Férfi-est a kabaréban.** Nap-nap után zsufolt ház előtt játszik a Modern Színház gárdája s ez a legjobb bizonyítéka annak, hogy a közönség méltányolja Bérczy Jenő igazgató törekvéseit, aki áldozatot nem kímélve a legjobb erőket szerződtette a variétéhez. Az igazgatóság már bizonyítékát adta annak, hogy a közönség meleg pártfogását kiérdemelte s hogy ezt a pártfogást továbbra is biztosítsa a maga számára, elhatározta, hogy minden harmadik nap új műsorral kedveskedik a közönségnek. Holnap, pénteken férfi-est lesz a kabaréban. Számtalanszor megtörtént már Aradon, hogy valamelyik orfeum-igazgató férfi est cégére alatt a régi, agyoncsépett műsorral lépett újra a közönség elé. Ez okból kiemeljük most, hogy a Modern Színpad variété-társaságának holnapi műsora minden ízében új s úgy van összeválogatva, hogy a „férfi-est” elnevezés jogosan illeti meg. Az egyes műsorszámok szellemes kuplék lesznek, finom pikantériájuk. Általában a műsor minden egyes száma pikantériája mellett is nívón fog állani. Clouja lesz a műsor-nak két bohózat. Az egyik a Szeparéban című új francia bohózat lesz, amely bővelkedik mulatságos helyzetekben, kitűnő ötletekben. A bohózat szerepeit Arany Sári, Bergmann, Zöldi Marci és Vas játsszák. Különösen nagy ambícióval készül a társulat minden egyes tagja a férfi-estélyre, melynek előreláthatólag nagy sikere lesz.

* **Sikkasztó pénztáros.** (Új műsor az Apollóban.) Dr. Garl el Hama nagysikerű reprize után pénteken és szombaton ismét új képek kerülnek bemutatásra az Apolló-színházban. Az új műsor gazdag változatossággal van összeállítva. A kluja egy modern társadalmi dráma, a címe ez: Sikkasztó pénztáros. A címben kidomborodik a darab cselekményének principiuma. A pénztáros, aki nem tud ellentálni a pénz kábító hatalmának, bűnbe esik s sikkaszt. Persze a bűne nem marad titokban s a büntetés sújtó korbácsütéseit el kell szenvednie. Különösen a rendezése érdemel nagy figyelmet a képnél, bár a színészek is elsőrangú művészi alakítást produkálnak. A sláger képen kívül két bohózat s egy izgalmas amerikai dráma kerül vetítésre az új műsor keretében, amelynek megtekintése minden tekintetben kitűnő szórakozásnak ígérkezik s ezért melegen ajánljuk a közönségnek. 177

* **Az Uránia nagy műsora.** Az egész városban szenzációt fog kelteni az Uráni holnapi műsora, amely egyedülálló a maga nemében. Nincs rá példa, hogy mozgófényképszínház ilyen drága műsort állított volna össze. A nagyszerű műsoron slágerkép egy kétfelvonásos társadalmi dráma szerepel, amely hatásaiban felülmúlhatatlan. Az „élő bálvány” a hőse a drámanak egy csodaszép nő, ki mint a lámpafény a lepkéket, vonzza magához a férfiakat. Otthagyják érte családjukat, ráldozzák vagyonukat s mindezt csak azért, hogy az élő bálvány egyetlen mosolyát élvezhék. Vetekezik ezzel a képpel Az ötvös szentségtörése című nagyszabású amerikai film. Ez a dráma főleg mesejének újszerűségével tűnik ki, azzal, hogy kerül minden sablont, megszokottságot. De a két dráma kívül még öt nagyszabású kép szerepel ezen a műsoron. A Max legújabb attrakciója című film, mely a nagy népszerűségnek örvendő komikus legújabb kalandját mutatja be, csak egy hét előtt készült el a Pathé gyárában s az Uránia igazgatósága már is megszerezte előadásra. Egyenesen meglepő a technika, amellyel a Szárnyszegei ur monoplánja című film készült. Az állatok védője és a Bűvészek sikere című bohózatok a legsikerültebbek közül valók. Még egy természetutáni kép is szerepel a nagyszabású műsoron, amely csak két napig kerül vetítésre. 175

TÖRVÉNYKEZÉS.

Hallgató vádlott.

— A monarchista vezér bírái előtt. —

Lisszabon, augusztus 8.

A portugál monarchisták híres vezérét, D'Almeida don Juant a kavezi bíróság nemrég súlyosan elítélte. D'Almeida julius nyolcadikán egy nagyobb monarchista csapattal betört Portugáliába s győzelmesen nyomult előre. A diadalittas vezért azonban elragadta szenvedelme s néhányad magával tulságosan előre merészkedett, úgy, hogy kis csapatával együtt elfogták s bíróság elé állították. A tárgyalásról, amelyről eddig részleteket nem tudtak, most a következőket jelentik:

Az államügyész gyilkosság, összeesküvés és lázadás miatt tett vádat D'Almeida ellen. Amikor a tárgyalást megnyitották s az elnök a vádlott nacionalitását kérdezte, D'Almeida így szólt:

— Csak a bíróság iránt való tiszteletből felelek ezekre a kérdésekre. Egyébként tiltakozom a pör ellen és kijelentem, hogy a bíróság illetékeségét nem ismerem el.

D'Almeida erre elmondotta nevét, korát s egyéb személyes adatait, de a vádra nézve minden fölvilágosítást megtagadott. Az ügyész és a védő beszéde után az elnök újra a hallgató vádlotthoz fordult és megkérdezte, hogy most, utoljára nem akar-e valamit védeimére előadni. D'Almeida fölállt és szárazon ezt felelte:

— Ismétlem, hogy a bíróságot el nem ismerem.

Az esküdtek erre visszavonultak és rövid tanácskozás után meghozták verdiktjüket, amelynek alapján a bíróság a vádlottat összeesküvés és lázadás miatt hat évi magánzárkára és utána tíz évi száműzésre, vagy pedig összesen husz évi első osztályú száműzésre ítélte.

D'Almeida mintegy negyven esztendő óta hiva Miguel braganzai hercegnek és régebben az osztrák és magyar hadseregben is szolgált.

§ Milyen büntetés vár Cuvaj merénylőire.

A zágrábi per vége felé közeledik. A törvényszék előreláthatólag még e héten ítéletet mondhat. Az ügyész ma már be is fejezte vádbeszédét s megtette a vádindítványt. A vádindítvány szerint az ügyészt Jukicsot orgyilkosság és nyilvános erőszak büntetésében kéri megbüntetni, A többi vádlottak közül Cezarik, Publik, Neidhart, Horvatin és Horvát bűnösök abban, hogy tudomással birtak a gyilkosság tervéről, Horvátot külön nyilvános erőszak bűnével is vádolja az ügyész, Padalikot, Dolenget, Narancicot, Karancicot és Galagocát pedig orgyilkosság elősegítése miatt. Az ügyész fenn tartja a vádirat indítványát, amely szerint Jukics a btkv. 136. szakasza szerint büntetendő. Ez a paragrafus kötélt általi halált szab ki büntetésül. A többi vádlottakra nézve 1—5 évi nehéz börtönt indítványoz az ügyész.

Zágrábból jelentik: Mint most kitűnt Cuvaj bán ellen elkövetett merénylet ügyében Dalmáciában is folytattak vizsgálatot, amelynek eredménye az lett, hogy öt diákot letartóztattak a merénylet után. Az öt diák ügyének tárgyalása a zágrábi tárgyalás befejezése után fog megtörténni a zárai törvényszéknél.

§ A kereskedő bűne. Szegedről jelentik: Fried Lajos nagylaki kereskedő, akinek virágzó rövidáru üzlete volt, néhány héttel ezelőtt fizetése képtelenséget jelentett be. A hitelezői, jómódu vagyonos kereskedőnek tartották és nem kérték ellene csődöt, hanem egyezkedni kezdtek. A hitelezői védegyelet szakértőt küldött le, hogy az a forgalmat ellenőrizze. Mielőtt e szakértő megérkezett, Fried nyolc láda értékes árut elvitetett üzletéből s körülbelül 10000 korona készpénzt elrejtette s kitanította segédjét, hogy a szakértő előtt titkolja el az üzlet valódi jövedelmét. Csalás és

csalárd bukás miatt állott ezért tegnap a szegedi törvényszék előtt. Fried tagadta a terhére rótt bűncselekményeket, de a tanúk nagy része ellene vallott. A tárgyalást holnap folytatjuk.

Drága temetés

olcsó hussal.

— Kártya is jár a koporsóhoz. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8

Odafenn a Királyhágón túl a Havasok felé van egy bájos ország: a Székelyföld. Egy maroknyi magára maradt magyar folytatja itt életküzdelmét, gyűrüként körülpántolva a nemzetiségek tengerében. Józan, becsületes és minden haladás iránt fogékony nép, mely felismeri a hasznát minden ujtásnak. S a maga szerény körében él is vele.

Persze, néha megtörténik, hogy olyan helyzetben is használja a kultura áldását a sok furfanggal és kereskedelmi szellemmel rendelkező székely, amikor az épen nem illik a tárgyhoz, mellyel vonatkozásba hozzák. Ezek az esetek aztán fényes bizonyítékai a „góbé” szellemnek, melynek nem utolsó produktuma az alábbi reklámhirdetés, mely egy marostordai faluban látott napvilágot:

Még nem létezett bámulatos olcsóság!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy temetkezési intézetünket legnagyobbítottuk és a halotti kellékek árait tetemesen, a legolcsóbb árakra leszállítottuk. Temetkezési intézetünket újlag mindenféle érckoporsókkal és egy szép gyászokcsival rendeztük be, miáltal vidéken is a legfényesebb temetéseket bámulatos olcsó árakban eszközöljük. Gyászjelentéseket azonnal elkészítettünk. Miatán abban a helyzetben vagyunk, hogy a sarkoszorukat és mindenféle halotti kellékeket első gyárakból szerezzük be, azért minden temetési vásárlást igen olcsón állíthatunk elő és kivétel nélkül mindenkinek hitelezük a következő leszállított olcsó árak mellett: Egy festett koporsó, legnagyobb, feldiszítve, egy darab felső szemfedő, egy darab alsó szemfedő csipkés párnával, egy pár harisnya, egy állkötő összesen csak 7 forint 50 kor. Egy festett parkányos koporsó, legnagyobb, teljesen feldiszítve finom hozzávalókkal összesen csak 8 forinttól 16 forintig. Egy polituros parkányos koporsó aranyozott lábakkal, bármely színben, teljesen feldiszítve, egy darab legfinomabb csipke szemfedő, öt darab brokátpárna széles csipkével, egy pár keztyű, egy pár harisnya, egy pár lakcipő, egy állkötő és lábkötő selyem szalag, egy játszma játék kártya összesen csak husz forinttól harminc forintig. Egy cserfakoporsó, legnagyobb, meglepő diszítéssel, egy darab legfinomabb csipkeszemfedő, egy darab alsó szemfedő, öt darab brokátpárna széles selyemcsipkével, egy pár keztyű, egy pár harisnya, egy pár lakcipő, egy állkötő, egy bársonysapka, két játszma játék-kártya összesen csak 30 forinttól 50 forintig.

— Az első vásárlásnál mindenki meggyőződhetik áraink olcsóságáról. Kiváncra fekete posztót szobadiszítéshez teljesen ingyen adunk. Halottorhoz szükséges húst a nálunk vásárló megegyezett mérsékosunknál a piaci árnál különként 10 fillérrel olcsóbban kapják. Nagyobb bevásárlásnál díszes gyászokcsinkat lovakkal együtt ingyen küldjük. Temetkezési cikkek és gyászruhákban óriási választék. Végül felhívjuk a n. é. közönség figyelmét azon körülményre, hogy cégünket ne tessék drágább céggel összetéveszteni.

Backamadaras.

Tisztelettel

Salamon Mózes utódai.

Szenzációs olcsó árak. — Minden verseny kizárva.

Csoda, hogy azt nem proponálja a derék „intézet”, hogy — haljunk meg, de minél előbb...

Bányaszerencsétlenség százhusz halottal.

Távírti tudósítás.

Berlin, augusztus 8.

A balszerencse egy pillanatja ismét száz meg száz anyát tett özvegygé, s száz meg száz gyermek lett árva. Méreteiben és szörnyűségében gigantikus katasztrófa hírét jelzi ismét a távíró. Németországban bánya-robbanás történt, amelynek áldozatául esett az eddigi számítások szerint 500 ember. Az egész bányakerületben megdöbbentő pánik uralkodik. A kétségbeesés vett erőt mindenkin s az emberek felőrülten szaladgálnak, aszszonyok hajukat tépve, örvöngve sikoltoznak.

A katasztrófa első hírét a következő szűkszavu távirat jelezte:

Bochum: A gerthei Lothringen bányában ma délelőtt bánya-robbanás történt. A katasztrófa méretei igen nagyok. A tárnában 650 munkás szállt le reggel. Délelőtt tizenegy óráig mindössze 8 sebesültet sikerült közülük megmenteni. Előreláthatólag csak igen kevesen menekültek meg.

A katasztrófa részleteiről ujabbban a következőket jelentik: A robbanás okát ezideig nem lehetett megállapítani. Minden valószínűség szerint fejtés közben keletkezett egy szikrától a kőszénbányában a robbanás, amely mindkét tárnát felgyújtotta. A mentés azonnal megindult, de szinte tehetetlenül állott mindenki, mert a tárnát, amely hatalmas lángokkal égett, meg sem lehetett közelíteni. Végre egy expedíció vállalkozott arra, hogy lebocsátkozik az égő tárnába. Délelőtt tizenegy órákor nyolc sebesültet hoztak fel, majd délután négy óráig szakadatlan munkával negyven halottat és husz súlyos sebesültet.

A robbanás zajára az egész környékből kétségbeesetten szaladtak össze a bányászok hozzátartozói, akik szivszorongva várják a bánya feljártánál, hogy élve, vagy holtan hozzák fel övéiket. A csendőrök kordont vontak, hogy az izgatott tömeget távoltartsák a bejáratától, de a tömeg szétszórta a kordont és behatolt a bejárat-hoz. Az aknánál rémes jelenetek játszódtak le. Szivettépő jajveszékelés tölti be az egész vidéket, több nő a szörnyű hír hallatára megőrült.

A sebesültek részére a bánya lámparaktárának nagy helyiségét kórházzá alakították át. A tárnából kimentettek egy része nem is szenvedett égési sebeket, életbentartásuk mégis szerfelett nehéz, mert a bánya légbelelegzése következtében mérgezést kaptak. Ezekkel mesterséges uton oxigént lélegeztetnek be.

Azok a sebesültek, akiket a robbanás ért, a felismerhetetlenségig össze vannak égve. Egyesekről teljesen leégett a ruha, arcuk, testük borzalmas sebekkel van tele. Délután 5 óráig 50 holttestet és husz sebesültet hoztak fel. Azok, akik a tárna égő részében vannak, menthetetlenek. A mentőexpedíció tagjai elmondották, hogy utolsó lebocsátkozásukkor egy magasabb helyen husz halottat láttak, de nem közelíthették meg őket, mert lángnyelvek vették körül.

A kormány rendkívüli intézkedést tesz a bochumi katasztrófát illetőleg.

A segédcapatok azonnal a legerélyesebben láttak a munkához és az első törekvésük arra irányult, hogy az ekszplóziót követő tüzet eloltsák. A bányaigazgatósággal szemben nagyon ellenséges a hangulat. A bánya vezető mérnökei kijelentették, hogy a katasztrófaért senkit sem lehet okolni, mert kizárólag a szerencsétlen véletlen következtében állott elő. A szerencsétlenséget tudvalevőleg a bánya légnek felrobbanása okozta. A robbanás következtében az egyik akna bedőlt, úgy, hogy az ott tartózkodó munkások, akik nem sebesültek meg és nem veszítették életüket, nem tudtak a felvonó kosarakhoz jutni.

Az első ekszplózió délelőtt fél 10 órakor történt a Lothringen I. és II. számú tárnákbán. A detonáció oly nagy volt, hogy messze környéken meghallották. Százan és százan gyülekeztek a bánya körül, úgy, hogy a néptömeget a rendőrség embereinek kellett visszaszorítani. A tömegben senki sem tudot biztosat és a legképtelenebb hírek következtében óriási pánik uralkodott. Mindenki hozzátartozóinak a sorsa felől érdeklődött, de senki sem tudott felvilágosítást adni.

Fél hat órára sikerült a tüzet eloltani és azt hiszik, hogy éjjelre az összes bennszorultakat sikerül kimenteni.

Éjfélikor jelenti tudósítónk: Az eddig kimentett munkások között *hatvanegy* halott, két súlyosan sebesült és 23 könnyebben sebesült munkás van.

Éjjel egy órakor jelentik: A katasztrófa halottainak száma az eddigi megállapítás szerint *százhusz*. Harminc munkást súlyos sebekkel mentettek ki a tárnákból. A könnyebben sérültek száma igen nagy.

HIREK.

Zsaroló zuglap-szerkesztő.

— Letartóztatás tettenérésével. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, augusztus 8.

A mi társadalmi viszonyainkra nagyon jellemző ügyben nyomoz most a rendőrség. Péterfi Gyula, az *Idő* című zuglap szerkesztője meg akarta zsarolni Jánosi Engel Gyulának fiát, Aurélt, de póru jár.

Jánosi Engel Aurél, — mint azt az *Aradi Közlöny* néhány héttel ezelőtt megírta — tavaly Bécsben volt önkéntes, ahol egyik leányismerőseivel összeveszett a katonai évet kitöltvén, hazajött Budapestre s ekkor a leánnyal is végleg szakított. A leány erre boszúból az önkéntesnek hozzá küldött leveleit az ezredparancsnokság kezébe juttatta, ami azért volt fölötte kellemetlen Engel Aurélra, mivel a levelekben bizony nem a legbecézőbb jelzőkkel emlékezett meg a tisztikar egyes tagjairól. Engel Aurél e miatt nagyon kényes helyzetbe került s lemondott a *tiszthelyettesi rangjáról*. Ezzel a dolog elintéződött volna, azonban egy hetilap híradása nyomán tudomást szerzett róla Péterfi Gyula is s rögtön tervet eszelt ki a zsarolásra.

Telefonon föl hívta a fiatal Engelt s közölte vele, hogy lapjában le fogja leplezni, azonban *hajlandó hallgatni is, ha kétszázötven koronát kap*. Engel ezt megadta neki. Augusztus elején Péterfi újra megjelent nála s azt a meglepő fölfedezést tette előtte, hogy ő immár fölölvén érzi magát a hallgatás alól s megint kétszázötven koronát követelt. Engel erre, látva, hogy közönséges zsarolóval van dolga, ma délelőtt találkat adott Péterfinék az Andrássy-uton, közben azonban *értesítette a rendőrséget is* Péterfi pontosan megjelent a kitűzött helyen, a fiatalember átnyújtotta neki az újabb kétszázötven koronát, de ugyanakkor előléptek az odarendelt detektívek is, s a szerkesztő urat bekísérték a főkapitányságra. Krecsányi Kálmán detektívfőnök az előlétele iránt érdeklődik. Ettől függ majd, hogy egyelőre szabadon bocsátják-e, vagy pedig ott marasztalják a főkapitányságon. A nyomozást holnap befejezik.

— A német kancellár utazása. Bécsből jelentik: Végleges megállapodás szerint *Bethmann-Hollweg* birodalmi kancellár és *Berchtold* gróf közös külügyminiszter szeptember elsején, illetve másodikon találkoznak a külügyminiszter büchlau birtokán. A külügyminiszter tíz napig vendégül látja a kancellárt és vadászkatákat is rendez a tiszteletére.

— Az egri érsek bucsuja. Egerből jelentik: *Samassa* József bíboros-érsek ma azt a kívánságát fejezte ki, hogy szelleme teljes frissességében akarja felvenni az utolsó kenetet. A bíboros érsek ma délelőtt meggyónt, megáldozott, azután a főkáptalan papsága kívánságához képest ünnepélyes felvonulásban hozta eleje a szentséget, amelyet Szmracsányi koadjutor nyújtott át neki. Az érsek ezután rövid beszédben bucsuzott el papságától. Figyelmeztette őket, hogy kövessék az ő példáját, a krisztusi elveket híven kövessék. *Samassa* ezután megáldotta a jelenlevőket, majd külön-külön elbucsuzott mindegyiktől.

— A honvédelmi miniszter Bécsben. *Karlsbadból* jelentik: *Hazai* Samu honvédelmi miniszter ma reggel feleségével, fiával és titkárával Budapestre utazott. A honvédelmi miniszter Bécsben rövid időre meg fogja szakítani utazását.

— Felrobbantott köztársasági elnök. *Newyorkból* jelentik: *Port of Prince* sziget köztársasági elnökének palotáját dinamittal felrobbantották. Az egész palota romba dőlt és a robbanás *Lecomte* elnököt és környezetét elpusztította. *Lecomte* nemrégiben került az elnöki székbe, amikor közvetlen elődjét *Alexis Nordot* sikerült elűzni az elnökségből.

— A génuai hercegnő balesete. *Rómából* jelentik: *Margit* özvegy királyné édesanyját, *Erzsébet* génuai hercegnőt tegnap *Strezában* szélütés érte. Az özvegy királyné azonnal anyjának betegágyához utazott és a génuai herceget is, aki most *Aix Les Bains*-ban van, táviratban rendelték oda. A génuai hercegnő most nyolcvanhárom éves.

— A honvéd tüzérség tisztikara. *Budapesti tudósítónk telefonálja:* A magyar honvéd tüzérség felállításáról a következő feltétlenül hiteles adatokat sikerült megtudnom: A kormány ma kapott értesítést arról *Ischlből*, hogy a király aláírta a honvéd tüzérség szervezésére vonatkozó rendeletet. E szerint 1917. évig felállítanak *nyolc honvéd tüzér dandárt*, amelyekbe *hatvanegy ágyú és tarack és hat lovas üteg fog tartozni*. A tisztikart a *Ludovika Akadémián* képezik majd ki és ezért már az 1912-13. tanévben megnyílik ebben a katonai főiskolában a tüzértanfolyam első évfárata. A jövő hónapban kinevezi a honvédelmi miniszter a tanárokat: egy tüzér kapitányt és főhadnagyot, akiket a mostani tanári karba soroznak be. 1913-ban a második, 1914-ben a harmadik évfolyam nyílik meg és az első honvéd tüzértisztek 1915-ben kerülnek ki az Akadémiáról. Később a közös hadsereg tüzértiszti karához is beosztanak az Akadémián végzett magyar tüzértiszteket épenugy, mint ahogy most a közös hadsereg gyalog- és lovas csapataiba is beosztanak a honvéd főiskolából kikerült tiszteket. Önálló honvéd tüzér hadapród iskolát nem létesítenek, mert kevés hadapródra lesz csak szükség és ezeket megkapja honvédség a *traiskircheneri* kadettiskola magyar honosságu növendékei közül is.

— Roosevelt — anarchista elvei. *Chikagóból* jelentik: Rooseveltnek a haladó-párt konventjén tartott beszéde nagy hatást keltett. A lelkesedés óriási s Rooseveltet egyhangulag elnökjelöltnek kiáltották ki. Jellemző az amerikai viszonyokra, hogy a tekintélyes lapok Roosevelt beszédét tulságos radikálisnak, szociálista, sőt anarchista izűnek tartják.

— Halálozás. Súlyos csapás érte *Reimholz* Árpád lippai felső kereskedelmi iskolai tanárt. Felesége, született *Haszler* Mariska rövid szenvedés után 33 éves korában meghalt. Az elhunytat, akit férjén és két kis leányán kívül kiterjedt rokonság gyászol, e hó hetedikén, szerdán délután öt órakor temették el Lippán.

— Nők és férfiak közös fürdője. Alig hogy megszokta az aradi közönség a Maros tulsó partján megteremtett strand-fürdőt, máris elkergeti a kíváncsiságot, őszies szél a homok bársonyszőnyegéről azokat, akik ott ázsiai kényelemmel kinyújtózva testükbe szívják a napsugarakat. Szegeden már a nyár első napjaiban berendezték a modern strand-fürdőt, amelyen valóban nagyvárosi élet zsibongott: csaknem naponta elcsattant egy-két pofon. Ez, ugy-e, meglepő? Hiszen a strand-fürdőben nők és férfiak idegesiklázó közelségben csapkodják a hullámokat. Tehát pofonok helyett csókknak kellene csattogni. Hát azokban se volt hiány az alföldi nagyváros ál-tengeri fürdőjében. De a csókknak (mint fényt az árnyék) nyomon követték a kellemetlenebb csattogások is. Nagyszerűen zajlott az élet a Tisza tulsó partjának bársonyos fvényén. Az egész Szeged naponta átsétált a forró vashidon és átadta magát a mámoros fürdőéletnek. Még a bének is áthicegtek, a vakok is átvezettették magukat, csak hogy együtt fürdőkessenek Szeged szépeivel. Csak két férfi hiányzott a strand-fürdőről; annak a két uszodának a tulajdonosai, akiket ugyszólván tönkretett a közös fürdő. Ez a két tiszai uszoda csaknem a város közepén van és eddig olyan nagy jövedelmet hozott, hogy a tulajdonosok büszkén mondogatták: mi megmutatuk, miképen kell a Tiszából aranyat halászni. Most, hogy a közönség makacsul elkerülte a két uszodát, a tulajdonosok így gondolkoztak: ami odaát folyik, az tisztességtelen verseny. A strand-fürdőn együtt fürdhetnek a nők és férfiak, nem csoda tehát, ha hozzánk senkise jön. Komoly elkeseredésükben beadványt intéztek a város tanácsához. Arra kérték az okos tanácsot, engedje meg, hogy az ő uszodájukban is *együtt fürdőkessenek a nők a férfikkal*. Ami a Tisza tulsó partján morális, az az innenső oldalon se lehet erkölcselen. A tanács megengedte ezt és azóta az uszodatulajdonosok ilyen jegyeket hoztak forgalomba: „Egyszeri fürdés lepedővel és nőkkal csak 20 fillér.”

— A newyorki rendőrség botrányai. *Párisból* jelentik: *Newyorki* távirat szerint a *Rosenthal* gyilkosainak üldözésével megbízott *Burns* magán-detektív tegnap kijelentette, hogy ő is már három hónap óta játékbárlang tulajdonosa, amelyet azért alapított, hogy *személyesen figyelhesse meg a rendőrség eljárását*. *Burns* kijelentette, hogy neki ép oly nagy összegeket kellett fizetni a rendőrségnek, mind a többi játékbárlang tulajdonosnak, de *minden bankót megjelölt*, úgy, hogy nem lesz nehéz a rendőrség ellen való vádját bebizonyítani.

— Házasságok. Érdekes házasságkötés színhelye volt ma az aradi anyakönyvi hivatal. *Virág* László színművész, *Virág* Lajos főmérnök husz esztendő fia, aki a múlt hónapban kapott diplomát *Rákossy* Szidi iskolájában, ma házasságra lépett *Asztalos* Máriával, *Asztalos* János fővárosi ügyvéd leányával. A fiatal asszony, aki *Gál* Gyulának, a Nemzeti Színház művészenek közeli rokona, tegnap töltötte be 16-ik életévét és szintén a *Rákosi* iskola növendéke volt. Az ifju pár tanui *Csiky* Károly nyugalmazott árvaszéki elnök és *Nikolits* Döme ügyvéd voltak.

Fenyő László Hajdunádudvarról e hó 20-án vezet i oltárhoz *Róth* Salamon gyáros leányát, *Katicát* *Mezőkovács* házában.

— Arató-sztrájk. *Makóról* jelentik: *Török* Géza csanádapácai tanyáján 33 cséplő munkás sztrájkba lépett. A munkások jelentékenyen nagyobb munkabért követeltek és minthogy a gazda azt nem volt hajlandó megadni, a munkások ott hagyták a tanyát, vonatra ültek és haza utaztak. A földbirtokos telefonice a főszolgabíróhoz fordult, ahol azonnal intézkedtek, hogy a megszőkött munkásokat tartóztassák le. A nagybányai állomáson a csendőrök várták a vonatot és leszállították a munkásokat. A csendőrök közvetítésével azután megindultak a békétárgyalások, amelyek eredményre vezettek.

— **Készülődés Aradmegyében a nagygyakorlatokra.** *Dálnoki-Nagy* Lajos Aradmegye alispánja a nagygyakorlatokra való tekintettel a főszolgabírákhoz a következő rendeletet küldte: A beszállásolási törvények (1899. évi XXXVI. és 1895. évi XXXIX. t. cz.) valamint azok végrehajtási utasítása részletes rendelkezéseket tartalmaznak a katonaság részéről támasztható követelmények és azok törvényes mértéke felől, miért is midőn ez alkalommal azokra csupán utalni kívánok, elvárom az alantas közigazgatási hatóságok ügybuzgalmától, hogy a beszállásolások körül törvényes köteleességeikhez híven gyorsan és pontosan fognak eljárni, elrendelvé egyidejűleg, miszerint a csapatparancsnokok közvetlen megkeresésére a menetszükségletek (szállítás, előfogat, élelem stb.) biztosítása iránt soronkívül intézkedni szigorú köteleességeknek ismerjék. Meghagyom a községi előjárásoknak, hogy az esetleges akadályokat orvoslás végett távbeszélőn azonnal jelentsek be az illetékes járási-főszolgabíró uraknak, kik őket megfelelő utasításokkal ellátni kötelesek. Elvárom, hogy törvényszerű intézkedésekkel mindennemű surlódás kizárassék és a felmerült vitás kérdések tapintatos módon a szőnyegen forgó fontos érdekek szem előtt tartásával oldassanak meg.

— **Öt angol német fogságban.** Jelentették a minap, hogy Ekkernförde-ben a német hatóságok kémkedés gyanúja miatt elfogtak öt embert, akik saját hajójukon kirándulást tettek és akiknél sok fényképfelvételek találtak. A komlótás mai világában egyáltalán nem meglepő az angolok elfogatása, amelyről most *Londonból* ezeket a részleteket jelentik: Az Ekkernförde-ben kémkedés miatt elfogott öt angol ember közül az egyik, *Stone dr.*, a londoni Metropolitan kórház sebészeti osztályának főorvosa. Kollégája, *Binns dr.* kijelenti, hogy a föl tartóztatott jachton eredetileg *hatan voltak*; a hatodik *Moore dr.*, a Saint Bartholomew kórház orvosa volt. A hattagú társaság közös tulajdonosa volt a hajónak, amelyen a kirándulásra szoktak járni. Arra a kirándulásra, amely a múlt vasárnap olyan váratlanul végződött, két héttel ezelőtt indultak el Doverből. *Moore dr.* nak azonban időközben lejárt a szabadsága s ezért elhagyta társaságát. *Moore dr.* mindent elkövet Londonban, hogy a német nagykövetséget és a hadügyminisztériumot meggyőzze, hogy *öt társa teljesen távol állott a kémkedéstől.* *Stone dr.* szenvedelmes fotográfus s minden kirándulásáról tömörképfelvételek szokott visszatérni. Valószínű, hogy ebbeli törekvésében nem volt óvatos. Az elfogottak közt van *Sheffield* ügyvéd és *Macdonald* mérnök is.

— **Robbanás a gyakorlótéren.** *Párisból* jelentik: A rheimsi gyakorlótéren tegnap nagy szerencsétlenség történt. A 22. dragonyos ezred vasutrobbanó gyakorlatokat végzett és dinamitpatronokat helyezett el a vasuti sínre, a melyeknek azonban csak egyrésze robbant föl. A katonák erre odamentek, hogy a föl nem robbant patronokat felszedjék. A gyakorlatot veze ő tisztek elbükiettek, hogy a dinamit töltésektől távol tartassák őket, de már késő volt, mert ebben a pillanatban hatalmas robbanás történt és husz katona súlyosan megsérült. Nehány tiszt égett sebet kapott.

— **Zsaroló álhírlapírók.** *Budapestről* jelentik: *Ivanka* Imre országgyűlési képviselőt két álhírlapíró meg akarta zsarolni. *László* Andor oklevéles tanító, aki hírlapírónak szokta magát mondani, kortese volt *Ivanka* Imrének és több ízben kapott is tőle pénzt. *László* megtudta, hogy a képviselő gazdagon nősült és most nagyobb összeget akart tőle kizsarolni. Tegnap delután megjelent *Ivanka* Imre *margitszigeti* lakásán *Békefi* Sándor, aki szintén hírlapírónak adta ki magát és azt mondta, hogy *László*nak készen van *Ivanka* ellen egy kompromittáló rópirata, de négyszáz koronáért eláll a közléstől. A két zsaroló álhírlapíró átadták a rendőrségnek.

— **Gondatlan apa.** *Ehleing* Miklós aradi fuvaros ma delután a *Mikes Kelemen-utcában* le szállott a kocsijáról és a gyeplőt 15. esztendő leányának adta át, ő maga pedig gyalog ballagott a szekér mellett. A lovak egy mélyedésbe lépve megtorpantak, megrántották a gyeplőszárat, a leány leesett a kocsirol, melynek minden keze átment a testén. A súlyos szekér összetört a gyermek két kezét, jobb lábát, míg bal lábán súlyos sebet vágott. Az életveszélyesen megsérültet a mentők a kórházba szállították, az apa ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— **Világjáró magyar szabadsághős.** Nagyváradon rendkívül érdekes öreg ember járja most be a nyilvános helyeket. *Kiss Üveges* Mihálynak hívják; rendkívül izgalmas események sorakoznak az életében. Jelenleg bűvészkedésből él az, aki valamikor a legvéresebb magyar csatákban harcolt.

— A híres vörössipkásoknál szolgáltam legelőször *Damjanich* alatt — kezdte az öreg előadását. — Ott voltam a szolnoki csatában, két vágást kaptam a fejemre. — A piski-i csatánál *Bem* apónak mentünk segítségére, akkor meg egy ulánus szurt oldalba. Lándzsájának hegye ott is maradt a sebben, *Bem* huzta ki. Akkor néhány napig harc képtelen is voltam, így maradtam a *Bem* seregében. Később *Klapkához* mentem, Komárom ostrománál sokáig küzdöttem. Itt meg a lábomba lőttek.

Közben készséggel bizonyítja, hogy igazat beszél. Megmutatja fején a vágásokat, lábán a lösebet.

— De győztünk! — folytatja villogó szemmel az öreg. A szolnoki csatában elvettük az ulánusoktól a zászlót. Olyan szégyen érte őket ezzel, hogy büntetésből a mai napig sem szabad abban az ezredben bajuszt hordani senkinek sem...

Aztán elkomorodik az agg honvéd arca. A bujdosásokra, meg az aradi gyásznapokra tér át.

— A világi baj után még tartottuk magunkat egyideig Komáromban, aztán feladtuk a várat. *Klapkával* menekültem ki az országból. Orsova felé vettük utunkat, aztán Konstantinápolyba mentünk. *Filipopol*, *Szmirna*, *Kis-Ázsia*, *Ejő* és *Hátsó India* következtek ezután. Itt sajátítottam el a bűvészetet, amiből most valahogy éldegelek. Sok nyelvet is tanultam itt. Most a magyar nyelven kívül beszélek németül, franciául, angolul, arabul, görögül, törökül továbbá a chaldeai nyelven és oroszul, lengyelül, ruthénul, tótul, csehül olaszul, morvaul és spanyolul.

Miután bejárta a félvilágot, hazakerült Magyarországra és most a bűvészet ad neki kenyeret. Így tengeti az életét a „félísten”, amíg bele nem dül valamelyik vidéki város kórházi ágyába.

— **Szökni akart a hitelezői elől.** *Temesvárról* jelentik: *Lukics* Blagoje pékmester Szerbiából került Temesvárra s a Ferencvárosban telepedett le. Pékműhelye csakhamar felvirágzott, nagy forgalomra tett szert s ezzel *Lukics* hitele is megszilárdult. Árut is, pénzt is kapott amennyi kellett s lassankint egész tekintélyes összeggel lett adósa különböző kereskedőknek. Fizetni azonban, bár nagy jövedelmei voltak, nem fizetett, hanem egyszerre becsukta boltját, műhelyét s mint ki dolgot jól végezte, haza akart térni — Szerbiába. A megkárosított hitelezők közül azonban özvegy *Farchi* Sámuelné és *Stern* Samu hitelezési csalás miatt följelentették, a rendőrség pedig a szökni készülő pékmestert ma letartóztatta.

— **Életunt öngyilkos.** Ma este marólugot ivott *Lukics* Mihály gyári munkás felesége *Bercsényi* Miklós utca 3. sz. lakásán. A kórházba szállították. Azért lett öngyilkos, mert megunta az életét.

— **Négy órás vihar eső nélkül.** *Kolozsvárról* jelentik: Tegnap éjjel szörnyű vihar dult a közeli Borsa községben. Az ég hirtelen beborult, nagy szélvihar keletkezett, majd óriási villámok cikáztak keresztül az égen. A lakóság rémülten menekült. A mezőkön levő állatok ijedten szaladgáltak össze-vissza, a vilám többször lesújtott s több szarvasmarhát agyonvágott. A vihar négy óra hosszat tartott, az egész idő alatt egy csep eső sem esett.

— **Holttest a kutban.** *Szatmárról* jelentik: *Fejér* György vagyonos batólei gazda néhány héttel ezelőtt elhunyt. A gazda holttestére ma ráakadtak egyik szomszédjának kutjában. A holttesten több késszurás van. Bizonyos, hogy gyilkosság történt s ezért a csendőrség megindította a nyomozást.

— **Orvosi körökből.** *D. Graur* Viktor dr egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től *Deák Ferenc-utca* 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vasszállóval szemben helyezte át. Bejárta a *Weitzer J.* utcából is.

— **A Polgári Takarékpénztár új helyiségei.** Van szerencsénk az igen tisztelt ügyfeleinket értesíteni, hogy hivatalos helyiségeinket f. hó 8-tól kezdődőleg az *Andrássy tér* 22. szám alatti saját házunk első emeletére helyeztük át. Az Aradi Polgári Takarékpénztár Igazgatósága. 5021

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

— **Dobozgyártó és könyvkötészeti műhely áthelyezés.** Igen tisztelt megrendelőim és a n. é. közönséget értesítem, hogy modernül berendezett dobozkészítő és könyvkötészeti műhelyemet *Deák Ferenc-utca* 38. szám alá helyeztem át. Tisztelettel *Sárosi István*.

— **Figyelem!** Ha olajfestményét, fényképét izlésesen és olcsón óhajtja kereteztetni, kérem bizalommal *Freimann József speciális képeretezőhöz* Arad, *Weitzer* János-utca 9. fordulni, mivel itt kizárólag képeretkezéssel foglalkoznak, s így legkényesebb igényeknek is megfelel. Dusan felszerelt képeret raktár. Megyei, városi telefon 912. 3831

— **Friss olajfestékek, ecsetek és felfeszített festővásznak** *Kerpelnél* kaphatók.

— **60 kötet könyv havi 1 kor. 40 fillért, 180 hangjeggy havi 2 kor. 40 fillért** kaphatók kölcsönzésre *Kerpel* Izso kölcsönzőintézetében, Aradon.

TARKASÁGOK.

(*Okos megoldás.*) Két hölgy ült a vasuti kupéban. Az egyik kinyitotta az ablakot, mire a másik felháborodva kiáltott fel:

— Tessék az ablakot azonnal becsukni. Én nagyon érzékeny és beteg vagyok s ha léghuzam ér, még meg is halhatok!

Az erélyes fellépésre azonban a másik is erélyesen válaszolt:

— Nem törődök vele! Itt olyan hőség van, hogyha nem nyitom ki az ablakot, engem megüt a guta!

A vitába a többi utasok is beleszóltak. Egy részük az ablak kinyitása mellett foglalt állást, másrésztük ellene. Mikor a vita már egy fél órája folyt, egy utazó mondott salamoni ítéletet:

— Kérem a dolog egyszerű! Előbb ki fogjuk nyitni az ablakot, akkor ön nagyságos asszonyom, ha szavát tartja, meg fog halni. Mikor ez megtörtént, becsukjuk az ablakot, akkor önt nagyságos asszonyom megüti a guta — és akkor legalább mi majd békeségben maradunk!

(*Mire való a villa.*) Egy fürdőhelyen történt. Valami vidéki ur érkezett, aki délbén természetesen részt vett a table d'hôte-on. A jól nevelt urak és hölgyek nagy bosszúságára a vidéki ur, aki *Knigget* még hírből sem ismerhette, mindent késsel evett. Hideg borzongás futott végig mindig szomszédain, valahányszor a kést szájához emelte, de ő nem vett tudomást semmiről. Az ebédnek már vége volt, amikor odaszólt az egyik szomszédjához:

— Nahát ilyen kiszolgálást! Képzelve kérem, nem adtak nekem villát!

A megszólított ironikusan felelt:

— Azt hiszem nem érezte hiányát. Önnek nincs is szüksége ilyesmire!

— Már hogyne — felelt indignálódva — hát kérem most mivel piszkáljam ki a fogamat?

(*Egy előkelő vendéglőben.*) Egyik vendéglőben nagy táblákon ki van írva: „On parle français”, „English spoken”, „Si parla italiano”.

Smokk ur betévedt a vendéglőbe. Meglátja a feliratokat és felvillan a szeme. Hanyag eleganciával szól a pincérnek:

— Give me a menu card!

— Néma csend. A pincér hátra fordul megnézni, hogy kinek karatyol a vendég. Smokk ur azonban rendületlenül folytatja:

— Donnez-moi la carte de menu!

Semmi hatás. A pincér nevet. Smokk ur azonban folytatja:

— Pregi di darmi la karta di menu!

Ezt már nem bírta ki tovább az éthordó.

— Az nincs — szólt — hanem hozok egy finom matrósültet!

VIDÉK.

Jubiláló tűzoltótestület. A varsándi önk. tűzoltó egyesület szeptember hó 1-én ünnepi fönnállásának 20-dik évfordulóját; ez ünnepélyre meghívták *Schill* József vármegyei főjegyzőt, mint a megyei tűzoltói szövetség elnökét, *Faragó* István és *Novák* Cornél főszolgabírókat és az összes aradmegyei tűzoltó-egyesületeket. Az előkészületekből az tűnik ki, hogy a varsándi ünnepség nagyszabású lesz.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Á. É. (Sepsiszentgyörgy). Okos, kedves cikk, de már nem aktuális.

F. J. Nem értünk egyet a tendenciájával.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Rakodóvágány építése. Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága az arad-szegedi vonalon fekvő buzsáki kitérő mellett földbányát szándékozik nyitni abból a célból, hogy a pályafentartásokra, vagy új építkezésekre szükségelt feltöltési anyagokat a közel fekvő vonalakra szállíthassa. A vágány megépítésére az igazgatóság a kereskedelemügyi minisztertől az építkezési engedélyt megkapta.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 8.

Készáru.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kínálat kielégítő, vételkedv korlátolt, 15 ezer mm. változatlan.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912. októberi	11.48	1.49 11.48 11.49
Buza 1913. áprilisi	11.83—11.84	11.87—11.88
Rozs 1912. októberi	9.36	9.37 9.37 9.38
Tengeri 1912. aug.	9.12	9.13 9.13 9.13
Tengeri 1913. májusi	7.47—7.48	7.47—7.48
Zab 1912. októberi	9.58	9.59 9.55—9.56

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Augusztus 8. —

Magyar aranyjáradék 40/0	—	—	—	107.85
Magyar koronajáradék 40/0	—	—	—	87.20
Magyar koronajáradék 3 1/2 0/0	—	—	—	76.75
Magy. földteherm. kötvény 40/0	—	—	—	87.00
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	—	—	—	89.50
Magyar nyereséjsorsjegy kölcsön	—	—	—	213.00
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	142.00
Osztrák járadék papírban	—	—	—	87.00
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	90.00
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	112.80
Osztrák koronajáradék 40/0	—	—	—	87.00
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	—	—	158.00
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	20.78
Magyar hitelbank-részvény	—	—	—	856.25
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	—	653.25
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	—	—	—	716.25
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	—	19.07
Német birodalmi márka	—	—	—	117.70
Londoni vista	—	—	—	241.25
Páris vista	—	—	—	95.40
10 márkás arany	—	—	—	23.54

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. augusztus 8.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	—	—	—	10.50—10.60
77	—	—	—	11.60—11.70
78	—	—	—	10.70—10.80
79	—	—	—	10.80—10.90

Buza (Temesvári keresk. áru):

76 kilogrammos	—	—	—	10.40—10.50
Rozs	—	—	—	9.00—9.10
Arpa	—	—	—	9.00—9.10
Zab	—	—	—	9.40—9.50
Tengeri	—	—	—	9.25—9.30

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

Modern színpad

a Központi-szálloda kerthelyiségében.

Igazgató: Bérczy Jenő.

Ma, pénteken, 1912. augusztus 9-én.

:-: Nagy nemzetközi varieté előadás. :-:

Világvárosi műsor keretében fellépnek:

Róna Hilda,
énekesnő.

Helle Ridgway,
angol szubret.

Arany Sári,
kabaret-énekesnő.

Smith and Bella Jackson, Les Malina,
kiváló néger duett. amerikai excentrikusok.

Listers Kelly, Bergmann,
eredeti angol táncdíl. komikus.

Zöldi Marci, Vas Feri,
komikusok és a többi elsőrendű tagok.

Naponta két bohózat.

Helyárak: 2 és 1 korona.

Kezdetek este 1/9 órakor.

Kedvezőn idő esetében az előadás a teremben tartatik meg.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma pénteken, 1912. augusztus 9-én:

1. A ravasz házaló. Kacagató. — 2. Az utolsó tölteny. Megható dráma. — 3. Lemke gazdagon nőül. Kacagató. — 4. Sikkasztó pénztáros. Szenzációs dráma 2 felvonásban.

Az előadások kezdete délután 6 órától folytatódagasan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártsek 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., Műsört ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhátár. — Buffet.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma pénteken, 1912. augusztus 9-én

1. Az állatok védője. Humoros. — 2. Az ötvös szent-ségtörése. Dráma. — 3. A bűvészek sikere. Kacagató. — 4. Max legújabb attrakciója. — 5. Bonifacii tengersizor. Természetutáni felvétel. — 6. Szárnyaszi ur monoplánja. Komikus. — 7. Az élő bálvány. Dráma.

Előadások kezdete délután 1/7 órától folytatódagasan este 11 óráig.

NYILTÉR.*

Férfi, női és
gyermek cipők.

Francia
forma.

7-9-10-12-14-16
koronás árban.

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

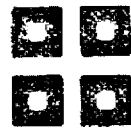
Apoló Színház.

Csak 2 napig

Augusztus 9. 10-én

Sikkasztó pénztáros.

Szenzációs bűnügyi dráma
2 részben!

Pazar kiállítás. Mesteri összjáték.

3711

Névjegyek

csinos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

Virág Kálmán

építész- és építőmester,

elvállalja magán- és bér-
házak, valamint nyaralók
stíluszerű tervezését, mű-
vezetését felépítését és
leszámolását, ugyancsak
gazdasági épületek silos
beton és vas-beton mun-
kák szakaszerű elkészíté-
sét. — Iroda és ács-telep

Arad, Erzsébet királyné-körút 59.

Telefon szám 65.

Értesítés.

Értesítem az igen tisztelt helybeli és vidéki közönséget, hogy

angoluri szabó műtermemet

József főherceg-ut 2. szám alól József főherceg-
ut 1-ső szám, 1-ső emeletre helyeztem át.

A n. é. helybeli és vidéki közönség további szíves pártfo-
gását kéri

Kiváló tisztelettel

4899

Tóth Ferenc.

CHARLES CIRKUSZ!

Aradon, a Béla-téren
fölkeltett óriási sátor-
ban ma pénteken, ju-
lius 9-én

Nagy Sportelőadás
szenciációs műsorral.

Kezdeteste 8 órakor

Még csak 4 napig!

Az állatkert és a próbák na-
ponta délelőtt 10 órától csekély
belépődíj ellenében megtekin-
thetők.

Helyárak:

Számított páholyülés 5 Kor.
zártzék 4 "
I. hely 2 kor. 40 fill. "
II. " 1 " 60 " 4931
III. " 1 " 20 "
Karzati állóhely 60 fillér.

Még csak 4 napig!

A nagyérdemű hölgyközönség
felkértem, hogy az előadás-
kon lehetőleg kalap nélkül
megjelenni sziveskedjék.

Szombaton és vasárnap

2—2

nagy előadás különleges
műsorral.

Előadások kezdete dél-
után 4 és este 8 órakor.

Még csak 4 napig!

14 éven aluli gyermekek és
alantas katonák csak a dél-
utáni előadásokon fizetnek fél
helyárakat.

Az állatgyűjtemény és a próbák
naponta d. e. 10 órától csekély
belépődíj mellett megtekinthetők

Jegyek előre válthatók
Bloch H. papirkereske-
desében.

CHARLES CIRKUSZ!

Telefon 387. sz.

I. rendű 253-as számú szabadal-
mazott hornyolt és közönséges

**Fedélcserép,
Portlandcement,
Gipsz,
Fedőlemezek,
Nádfonat és
Rész**

legolcsóbban kapható

4575

Braun N. A.

cégnevel

Arad, Boros Beni-tér 7.

Egyéves
gyalogos önkéntesi
teljes felszerelés
jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

16940—1912. kh.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Aradon
1912. év augusztus hó 6-án 1 da-
rab vörös szőrű tehén elfogatott.

A tulajdonos folyó évi augusz-
tus hó 14. napjáig a kapitányi
hivatalnál jelentkezhetik és tulaj-
donjogát beigazolhatja.

Ha a tulajdonos jogát beiga-
zolni nem képes, tulajdonosa a
fenti határidő alatt nem jelent-
kezik, az állat, mint gazdátlan
jószág, nyilvános árverésen el fog
adatni.

Arad, 1912. évi augusztus hó
7-én.

Rendőrkapitányság.

**Valódi perzsa
szőnyegek.**

Konstantinápolyból egy áru és
kiviteli ház megtekintés végett
nagyobb gyűjtemény valódi ke-
leti szőnyeget küldött. A sző-
nyegek üzletben 15—20 na-
pig kiállítatnak s a t. közön-
ség által minden vételkötele-
zettség nélkül megtekinthetők.

Bruckner Lipót

butorkezeskedő, 5087

Neuman-palota.

349—1912.

Árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Ujvarsánd község tulajdonát képező
törzsvagyonyház — amely bolt és korosmahelyiségül szolgál —
1912. évi augusztus 22-től 6 (hat) egymásután terjedő évre
1917 évi dec. hó 31-ig terjedő időre 1912. évi augusztus hó
22-én d. e. 9 órakor Ujvarsánd község házában nyilvános árve-
résen bérbe adni fog.

Az árverési feltételek a körjegyzői irodában — a délelőtti
órákban megtekinthetők.

Ujvarsánd 1912. aug. 6-án.

5054

Varga János,
jegyző.

Csapó Mihály,
bíró.

Posta-

csomag feladási és utalványkönyvek

egész vászonkötésben, arany címnyomással
kaphatók 1 korona 50 fillérért az

Aradi Nyomda R. T.
nyomdájában József főherceg-ut 22. sz.

THE VERA

American Shoe

A jelenkor
legtökéletesebb,
legkényelmesebb,
és legtartósabb
amerikai

cipője

Arad, helyi és gyarmatok részére
Kérjen képes árjegyzőket.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U. S. A.

Egyedül rakta:

Buchsbaum és Társa Arad.

Telefon 442.

Telefon 442.

Ezen rovatban minden más egy-
esetű bejelentésnek ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tér 12.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 257. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útványon küldendők — a nyilvános a szöveg előír — avagy levélbéllyegekben. Tudakozódni a hirdetés árát mindenkor küldendő. Levélbeli megkereséseknél (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, és esetében, válaszbélyeg mellékelendő. Az apróhirdetéseket díja a szöveg árától számítódik. Minden szöveg 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a hirdetés mértékével jelszámok. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal hivatalos díjtalanul megszerkeszt. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

LEVELEZÉS.

Szép fogakat
ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek
és Weisz Dentolin fogorvosa. I-5251

„Örv. asszonyka.”
Igyekezni fogok, hogy találkozzunk.

Gummi cikkek
legfinomabb minőségben Vojtek és
Weisznál. I-5251

ÜZLETEK.

Azonnal eladó
Bettelheim K. utóda első aradi
fehérmű tisztító intézet. Cím a
a kiadóhivatalban. 5000

Egy 100 év óta fennálló
szálloda, Galsán, eladó. Cím a
kiadóhivatalban. 4998

Egy igen jóforgalmu
kenyérsütőde teljes berendezéssel,
dagasztó géppel — betegség miatt
— azonnal kiadó. Hohágyi János,
Ujszentanna. 4996

Illés-utca 133.
és Kosár utca sarkán egy szatocs-
üzlet korcsmával, más vállalat
miatt, kiadó, esetleg házzal együtt
eladó. Tudakozódni ugyanott. 4992

Vendöglő
betegség miatt azonnal eladó. Cím
a kiadóhivatalban. 5027

Egy jóforgalmu
trafiküzlet megvételre kerestetik.
Cím a kiadóhivatalban. 5031

INGATLAN.

Tőkebefektetésre
ajánlom 10%-ot jövedelmező, 15
évig adómentes Álmós-utcai (Máv.
fűtőház mellett) bérházaim megvé-
telét. Értekezhetni: Codilla építész
irodájában. József főherceg-ut 19.
szám alatt. 2741

Világoson,
a Nyerges-hegyen, a 11. számú
megállótól 15 pernyi távolság-
ban, egy 5 holdas hat éves ülte-
tési szőlő nagy pincével, 400
hektó ürtartalmu bordókkal, tel-
jes felszereléssel, szép lakással,
szabad kézből eladó. Cím a kiadó-
hivatalban megtudható. 5037

Szőlőmoly
(Heurwurm) ellen legbiztosabban
mentheti szőlőtermését 1 $\frac{1}{2}$ %-os
„Tabicotin Emulsió Vojtek” per-
metezése által. Vojtek és Weisz. I-5251

ALKALMAZÁST NYER.

Intelligens
fiú fogtechnikus gyakornoknak fel-
vétetik. Novák Rudolf fogtechnikai
műtermében. Arad, Szabadságtér
5. szám. 4937

Vidéki fogasztási
adóbérlőség részére keresünk ma-
gyarul és románul tudó alkalmas
egyént, mint ellenőr. Cím Haagen-
macher-sörraktár, Nádor-utca 4994

Feltétlen tisztességes
és megbízható mindenest keresek.
Oszter Nándor, Ujszentanna. 5038

Egy ügyes bejárónő,
ki jól tud takarítani, felvétetik a
délelőtti órákban 7—11-ig. Cím a
kiadóhivatalban. 5040

Mechanikus
és ügynökök felvétetnek a Singer
Co. varrógép részvénytársaságnál
Arad, József főherceg-ut 9. 5039

Fűszerkereskedősegéd,
idősebb, helybeli nagykereskedés-
ben felvétetik. Ajánlatok „Ügyes
és szorgalmas” jellegre a kiadóba
küldendők. 5063

KIADÓ LAKÁS.

3 szobás,
modern utcai lakás, ujonnan át-
festve, fürdőszobával, villany be-
vezetve, azonnal kiadó Deák Fe-
renc-utca 16. sz. alatt. 4975

Modern 4 szobás utcai lakás
első emeleten, Kossuth-utca 55.
szám alatt, november 1-re ki-
adó. 5038

2 szobás utcai lakás
azonnal is vagy szeptember 1-től
kiadó Aranykéz-utca 20. szám.

Kiadó lakás.
Lahner György-utca 1/a. szám
alatti ház három szoba, konyha,
kamra, pince, szőlő és gyümöl-
csős-kerttel minden órában kiadó
4991

November hó 1-re kiadó
S. Választó-utca 8. számú ház,
2 szobás lakással és nagy gyü-
mölcsös. Bővebbet Mikes Ke-
lemen-utca 9. alatti üzletben. 5005

Egy kényelmes
4 szobás utcai lakás november
1-re kiadó. Értekezhetni Brassay
Ödönél. Rákóczi utca 10. szám,
ajtó 11. 5011

Egy modern 5 szobás
magánház kiadó. Bővebb értesi-
tést Abbázia kávéházban. 5032

Kopott parket
tűkőrfényes lesz, ha azt Vojtek és
Weisz parket-pasztájával dörzsölj
fel. I-5251

ALKALMAZÁST KERES.

Középkorú egyén,
kinek 8 éves bizonyítványa van, 2
nyelven beszél, ír és olvas béras-
gazdái, erdőőri, vagy ehhez hasonló
állást keres. Sztána György, Seprős
272. 5012

Középkorú egyén,
kinek már 16 évig kenyérüzlete
volt, ily szakmában állást keres.
Cím a kiadóhivatalban. 5009

KÜLÖNFÉLE.

Jó családból való
iskolás gyermekeket a közeli
tanévre teljes ellátás és családi
felügyelet mellett, esetleg zongora-
használat és oktatással elvál-
lalok. Horovitz Samuné, Bőtvös-
utca 17. 5063

Kiadó üzlethelyiség
szép, tágas portállal, továbbá egy
1-ső emeleti 3 szoba, elő- és fürdő-
szoba, összes mellékhelyiségekkel
november 1-re, Deák Ferenc-utca
39., kiadó. 5030

Virágok és rózsák
élősdiei és bolhái ellen használjon
2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek.”
Siker biztosítva. Vojtek és Weisz,
Arad. I-5251

Kiadó
november elsejére Dobó-utca 6.
szám alatt (a buzapiac mellett)
egy raktárnak vagy magtárnak al-
kalmas, vízmentesen épített pince.
Felvilágosítással szolgál ugyanott
a házmeister. 4918

Ügyes kártyos 1211
ajánlkozok a szakmába bármilyen
kártyos munkák pontos és kitűnő
elvégzésére, úgy saját műhely-
ben, mint házakhoz is, legolcsóbb
árak mellett. Vidékre árfellemlés
nélkül. Stáhl M., Thököly-tér 7. sz.

Diamant Jenő
Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán
(Polgári Iskolával szemben) épület-
és díszmű bádógos munkákat leg-
jutányosabban készít úgy helyben,
mint vidéken. 3951

Kerti vetemények
saláta, káposzta bolhái és élősdiei
ellen legbiztosabb a 2%-os „Tabi-
cotin Emulsió Vojtek”. Vojtek és
Weisz Arad. I-5251

16980—1912.

Körözés.

Egy Gyula aradi lakos beje-
lentette, hogy 1 drb. 7 éves pej
ppa. lova, melynek egyik szeme
hibás, f. évi augusztus hó 6-án az
esti órákban megfutott
Az állat esetleges felfogatása
esetén értesítést kérek.
Arad, 1912. évi augusztus hó
7-én.
Rendőrkapitányság.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Két cséplőgép-készlet
használt, kijavítva, jókarban, ol-
csón eladó Burza Testvéreknel
Arad, Boros Beni-tér. 4891

Egy jókarban lévő
mótoros tűzifa-fűrészelő gép, igen
jutányos áron, elköltözés miatt,
azonnal eladó. Bővebbet Kossuth-
utca 33. 4998

Benzin locomobil
12 HP. teljesen jó karban, jótál-
lás mellett jutányos áron és ked-
vező feltételek mellett, azonnal
eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt
Vostinar Istvánné cég Világos. 4351

Eladó
2 méteres márványasztal, kerti
pad, kerti golyók, kerti munkára
eszközök. Cím a kiadóban. 5064

Eladó,
jókarban, szilvapálinkás transport-
hordó. Tessits Sándor, Boczkó-
utca 3. sz. 5066

Szakértő urak
által megvizsgált kitűnő minő-
ségű téglá kapható Wolff A. Bá-
lánál, Munkácsy Mihály-utca 5,
közel Gáj, Mosótyi-telep és Ségá-
hoz. 5052

Glassey Centenar
a legideálisabb éjeli mécs, füst és
szagtalán, egyben melegen tart-
ható a gyermek részére a tej vagy
tea. Kapható Aradon. Éles Armin,
Fejér Gyula, Török Andor és Társa,
Róna Jenő, Hoffmann Ottó, Dür
Gusztáv cégeknél. Battonya: Gel-
ler Samu, Pécska: Luszitg Ernő 5014

Taxameteres
Bér-autok
Telefonszám
816
2891
Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek
Farkas Streicher J. cégnél
Arad, Tököly-tér 1. sz. 3331

Házlebontás miatt üzletemet
Deák Ferenc-utca 7. sz.
alá helyezem.

A raktáron lévő villamos
csillár és lámpákat leszálli-
tott áron adom el.

Diamant Ferenc
villamos szerelő. 3161